

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADİYAMAN VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ADİYAMAN İLİ 2018 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
Mustafa Teyfik KIRMIZI
Elektronik Teknikeri (Çevre Müh.)**

ADİYAMAN - 2019

ÖNSÖZ

Çağımızın en önemli sorunu haline gelen çevre kirliliği, bizlere doğal hayatın ciddi manada korunması gerekliliğini öğretti. Bunun yanında doğanın sonsuz olmadığını ve bir gün bitebileceğini ve bu nedenle tedbirlerin alınmasının zorunluluk olduğunu öğrendik.

Kıt olan kaynaklarımız bizim hoyratça kullanacağımız şahsi malımız olmayıp, bu değerler gelecek kuşaklara miras bırakacağımız değerlerdir.

Bunun yanı sıra en büyük ihtiyacımız olan çevre bilincini toplumda istenilen düzeye çıkarmak için her birey üzerine düşeni yapmalı ve sosyal hayatın her merhalesinde uyarıcı görevini üstlenmelidir.

Her yıl Müdürlüğümüzce hazırlanan Çevre Durum Raporu'na ilişkin verilerin elde edilmesindeki zorluklar çerçevesinde en iyi olanı sunma gayreti içinde olan mesai arkadaşlarıma teşekkür eder, verileri bizden esirgemeyen tüm kurumların çalışmalarında başarılar dilerim.

Kadir KANDEMİR
Çevre ve Şehircilik İl Müd. V.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	10
A. HAVA	12
A.1. Hava Kalitesi.....	12
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Ögeler.....	15
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR.....	18
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI.....	19
A.5. EGZoz GAZI EMİSYON KONTROLÜ.....	20
A.6. GÜRÜLTÜ.....	21
A.7. TEMİZ HAVA EYLEM PLANLARI.....	21
A.8. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	22
A.9. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	23
B. SU VE SU KAYNAKLARI	24
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ.....	24
B.1.1. Yüzeysel Sular.....	24
B.1.1.1. Akarsular.....	24
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....	25
B.1.2. Yeraltı Suları.....	26
B.1.3. Denizler.....	26
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ.....	27
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU.....	27
B.3.1. Noktasal kaynaklar.....	27
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	27
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar.....	27
B.3.2. Yayılı Kaynaklar.....	27
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....	27
B.3.2.2. Diğer.....	27
B.4. DENİZ KIYI SULARININ KİRLİLİK DURUMU.....	28
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ.....	28
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	28
B.5.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	28
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	29
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	29
B.5.2. Sulama.....	29
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	29

B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	29
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	29
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	30
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	30
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	30
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri	30
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	33
B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler	33
B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	33
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	33
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar	33
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar ..	33
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	33
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	34
C. ATIK	35
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	35
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	36
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	36
C.3.1. Eğitimler	36
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	36
C.3.3. Atık Miktarları	37
C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı	38
C.3.5. Ekipman	39
C.3.6. Kompost	39
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	40
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	42
C.6. ATIK MADENİ YAĞLAR	43
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	44
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	45
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)	45
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR	46
C.11. TEHLİKESİZ ATIKLAR	46
C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	47
C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	47
C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları	48
C.12. TIBBİ ATIKLAR	48

C.13. MADEN ATIKLARI.....	49
C.14. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	49
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	50
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	50
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	50
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	51
D.1. FLORA	51
D.2. FAUNA.....	51
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR.....	51
D.3.1. ORMANLAR	51
D.3.2. Milli Parklar	51
D.4. ÇAYIR VE MERA	51
D.5. SULAK ALANLAR	51
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	51
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	51
E. ARAZİ KULLANIMI.....	52
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	52
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	52
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	52
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	53
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ.....	54
F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ.....	54
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	55
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	55
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	56
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	56
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	57
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	58
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	58
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	58
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ.....	59

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge A.1 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	13
Çizelge A.2 - Ulusal hava kalitesi indeksi	13
Çizelge A.3 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri.....	14
Çizelge A.4 – Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tesis ve Baca Sayısı	15
Çizelge A.5 - Adıyaman ilinde 2018 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler	17
Çizelge A.6 – Adıyaman ilinde 2018 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler	17
Çizelge A.7 – Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan doğalgaz miktarı	18
Çizelge A.8 – Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan fuel-oil miktarı.....	18
Çizelge A.9 - Adıyaman ilinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler.....	18
Çizelge 10 - Adıyaman ilinde 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)	20
Çizelge A.11 - 2018 yılında Adıyaman ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	20
Çizelge B.12 – Adıyaman ilinin akarsuları.....	24
Çizelge B.13 - Adıyaman ilinde mevcut sulama göletleri	25
Çizelge B.14 – Adıyaman ilinin yeraltı suyu potansiyeli	26
Çizelge B.15 - Adıyaman ilinde 2018 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	27
Çizelge B.17 – Adıyaman ilinde 2018 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	32
Çizelge B.18 – Adıyaman ilinde 2018 yılı OSB’lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu	33
Çizelge B.19 - Adıyaman ilinde 2018 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	33
Çizelge B.20-Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	33
Çizelge B.21 - Adıyaman ilinde 2018 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	34
Çizelge B.22 - Adıyaman ilinde 2018 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	34
Çizelge C.23 - Adıyaman ilinde 2018 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	35
Çizelge C.24 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler.....	36
Çizelge C.25 – 2018 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri	37
Çizelge C.26 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	37
Çizelge C.27 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı	39

Çizelge C.28 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar.....	39
Çizelge C.29 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri.....	40
Çizelge C.30 - Adıyaman ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	40
Çizelge C.31 - 2018 yılında Adıyaman ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı	41
Çizelge C.32- 2018 yılında Adıyaman ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	41
Çizelge C.33 - 2018 yılında Adıyaman ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	41
Çizelge C.34 – 2018 yılında Adıyaman ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı durumu	41
Çizelge C.35 - 2018 yılında Adıyaman ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum	42
Çizelge C.36 - Adıyaman ilinde 2017 yılında atık işleme ve miktarı	42
Çizelge C.37 – Adıyaman ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	43
Çizelge C.38 – Adıyaman ilinde 2018 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler	44
Çizelge C.39 – Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg).....	44
Çizelge C.40 - Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg)	44
Çizelge C.41 – Adıyaman ilinde 2018 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	45
Çizelge C.42 – Adıyaman ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	45
Çizelge C.43 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl).....	46
Çizelge C.44 - Adıyaman ilinde 2018 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı	46
Çizelge C.45 – Adıyaman ilinde 2017 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma, taşınma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri	47
Çizelge C.46 – Adıyaman ilinde 2018 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi	47
Çizelge C.47 – Adıyaman ilinde 2018 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	48
Çizelge C.48 – 2018 yılında Adıyaman ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	48
Çizelge C.49 - Adıyaman ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı.....	48
Çizelge C.50 – Adıyaman ilinde 2018 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	49
Çizelge Ç.51 – Adıyaman ilinde 2018 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	50
Çizelge Ç.52 – Adıyaman ilinde 2018 yılında BEKRA 3 bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları	50
Çizelge E.53 – Adıyaman ilinde arazi kullanım sınıflandırması	52
Çizelge F.54 – Adıyaman İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2018 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	54
Çizelge F.55 – Adıyaman ilinde 2018 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları	55
Çizelge G.56 - Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	56
Çizelge G.57 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	57
Çizelge G.58 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	58

GRAFİKLER DİZİNİ

	Sayfa
Grafik A.1 - Adıyaman ilinde (Meerkez) istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik A.2 - Adıyaman ilinde (Merkez) istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik A.3 – Adıyaman ilinde 2018 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	21
Grafik B.4 - Adıyaman ilinde 2018 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı.....	29
Grafik B.5 - Adıyaman ilinde 2018 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	30
Grafik B.6 - Adıyaman ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı. (tuikgov.tr, 2018 yılı)	31
Grafik B.7 – Adıyaman ilinde atık su arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı	31
Grafik C.8 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı.....	36
Grafik C.9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	38
Grafik C.10 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı	39
Grafik C.11 – Yıl bazında Adıyaman ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	40
Grafik C.12 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi.	42
Grafik C.13 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*	43
Grafik C.14- Adıyaman ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg) (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)	44
Grafik C.15 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (Ton/Yıl)	46
Grafik F.16 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)	54
Grafik F.17 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	54
Grafik F.18 – Adıyaman ilinde 2018 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı.....	55
Grafik G.19 – Adıyaman ilinde ÇŞİM tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	56
Grafik G.20 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	57
Grafik G.21 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı	58

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita A.1 Adıyaman ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	18
Harita A.B – Adıyaman ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri	18
Harita E.C – Adıyaman ilinin Çevre Düzeni Planı	52

GİRİŞ

Adıyaman ili Orta Fırat Havzasında ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunmaktadır. Kuzeyinde Anti-Toros Dağları ve güneyinde Fırat Nehri ile çevrilidir. Doğusunda Diyarbakır, batısında Kahramanmaraş, kuzeyinde Malatya, güneyinde Gaziantep ve Şanlıurfa illeri ile sınırı bulunmaktadır. Merkez ilçe; Doğusunda Kahta, Sincik ve Gerger, Batısında Besni, Tut ve Gölbaşı, Kuzeyinde Çelikhan ve Güneyinde Samsat ilçeleri yer almaktadır. 2018 yılı sonu itibariyle il nüfusu 624.463'tür. Merkez ve ilçe bazında aşağıda gösterilmiştir.

İlçeler ve nüfusları:

Merkez.....	304.615
Besni.....	77.301
Çelikhan.....	16.065
Gerger.....	19.035
Gölbaşı.....	49.255
Kahta.....	122.724
Samsat.....	7.893
Sincik.....	17.414
Tut.....	10.161

Adıyaman ili merkezi Orta Fırat bölümü içinde yer alır. Kuzeyde bulunan Çelikhan ile Gerger ilçelerinin bir kısmı Doğu Anadolu Bölgesine, Batıda bulunan Gölbaşı ile Besni ilçesinin bir kısmı ise Akdeniz Bölgesine dahil edilmiştir.

Adıyaman ilinin Kuzeyinde Malatya ili (Pütürge, Yeşilyurt, ve Doğanşehir ilçesi), Batıda Kahramanmaraş ili (Merkez ili Pazarcık ilçesi), güneybatıda Gaziantep (Araban ilçesi),

güneydoğuda Şanlıurfa ili (Siverek, Hilvan, Bozova, ve Halfeti ilçeleri), doğuda ise Diyarbakır ili (Çermik ile Çüngüş ilçeleri) bulunmaktadır. Merkez ilçe dahil 9 ilçesi ile 449 köyü vardır.

Adıyaman ili Güneydoğu Anadolu Bölgesi kuzeybatı kesiminde 38° 11' ve 37° 25' kuzey enlemleri ile 39° 14' ve 37° 31' doğu boylamları üzerinde yer alır. Kuzeyinde Anti-Toros dağları güneyinde Fırat Nehri bulunmaktadır.

Deniz seviyesinden yüksekliği 669 metredir.

İl sınırları içerisindeki alan 7.337 km² 'dir.

Merkez ilçenin alanı ise 1 814 km² 'dir

İlimizin iklimi kısmen Akdeniz kısmen de karasal iklim karakteristiğini kapsamaktadır.

Kuzey kesimi, Torosların uzantısı olan Malatya dağları ile kaplıdır. Güneye inildikçe yükseklikler azalır ve tamamı ile ova nitelikli araziler başlar. Çelikhan, Tut ve Gerger ilçelerinin tamamına yakını dağlık bir özellikte görünür. Merkez, Besni ve Kahta ilçelerinin kuzey kesimleri dağlık, güney kesimleri ova şeklindedir. Samsat ilçesi ise ilin en düşük arazilerine sahiptir.

Adıyaman, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yer alan, tarih sahnesindeki yeri ilk insanlara dek uzanan, pek çok değişik kültüre merkezlik etmiş olan gerçek bir kültür ve turizm kentidir. Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Adıyaman toprakları üzerinde, insanlık tarihinin bütün dönemlerinde yaşanmışlığa dair bulgular elde edilmiştir.

Adıyaman'da gıda sanayi, maden-taş ve toprağa dayalı sanayi, pamuk işleme ve tekstil sanayi ile imalat sanayine yönelik üretimler yapılmaktadır.

İl Müdürlüğümüz ÇED İzin ve Denetimden sorumlu şube müdürlüğü görevini Alaattin KOCA ve Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü görevini Abdulgani ADIYAMAN yürütmektedir.

ÇED İzin ve Lisans Şubesinde 2 Çevre Mühendisi ve 5 tekniker bulunmaktadır.

Çevre Yönetimi ve Denetim şubesinde ise 2 Çevre Mühendisi, 1 Kimyager, 3 Tekniker bulunmaktadır.

A. HAVA

A.1. HAVA KALİTESİ

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.3'te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.3 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER		UYARI EŞİĞİ
		2018 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2019 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	380	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Mart’a kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	260	250	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	42	40	
NO _x	yıllık -vegetasyonun korunması için-	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama	10.000	10.000	----

	-insan sağlığının korunması için-			
--	-----------------------------------	--	--	--

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Çizelge A.4 – Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tesis ve Baca Sayısı

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme Tesisleri		
Asit Üretim Tesisleri		
Atık Geri Kazanım Ve Bertaraf Tesisleri		
Cam Üretim Fabrikaları		
Çimento	1	2
Demir - Çelik Ve Metalurji Fabrikaları		
Doğalgaz Çevrim Ve Termik Santraller		
Gıda Fabrikaları		
Gübre Fabrikaları		
Kağıt Fabrikaları		
Kimya Fabrikaları		
Kireç Fabrikaları		
Lastik Üretim Tesisleri		
Otomotiv		
Petrol Ve Petrokimya Tesisleri		
Şeker Fabrikaları		
Tekstil Fabrikaları		
TOPLAM		

A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN ÖGELER

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır. Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirlenitçiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkaçıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.*

Çizelge A.5 - Adıyaman ilinde 2018 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Kömür	İskenderun	15.500	6400	25	0,3	5	8
Kömür	Samsun	8.000	6400	21	0,5	7	12
Kömür	Yerli Soma	39.850	5400	--	1,8	11,8	11,22
Kömür	İskenderun	15.500	6400	25	0,3	5	8

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6 – Adıyaman ilinde 2018 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Linyit	Amerika	166	5800	25	1	10	20
Yerli Kömür	Şırnak	4.750	4800	--	2	25	25
İthal petrokok	Amerika	56.792	7500	15	5,5	10	1

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)

Çizelge A.7 – Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan doğalgaz miktarı (Akmercan Gaz Doğalgaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 2019)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	56.580.907	9.273.389,6
Sanayi	16.190.897	9.267,205,6

Çizelge A.8 – Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan fuel-oil miktarı (Kaynak, Yıl)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut			
Sanayi			

NOT: Herhangi bir veriye ulaşılamamıştır.

A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR

Harita A.1 Adıyaman ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

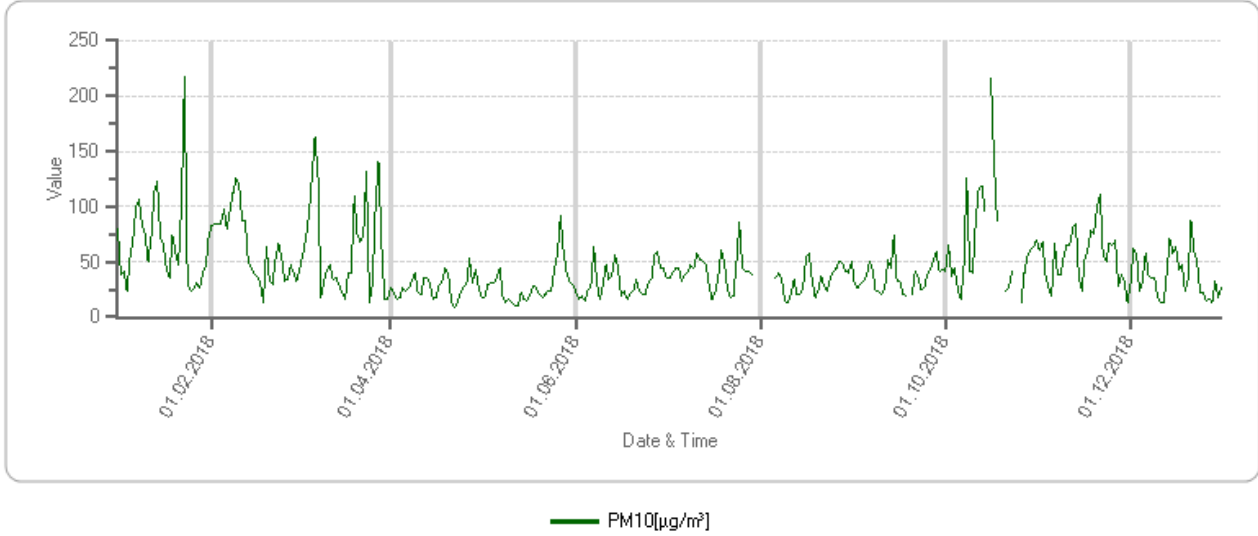
Harita A.B – Adıyaman ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

Çizelge A.9 - Adıyaman ilinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

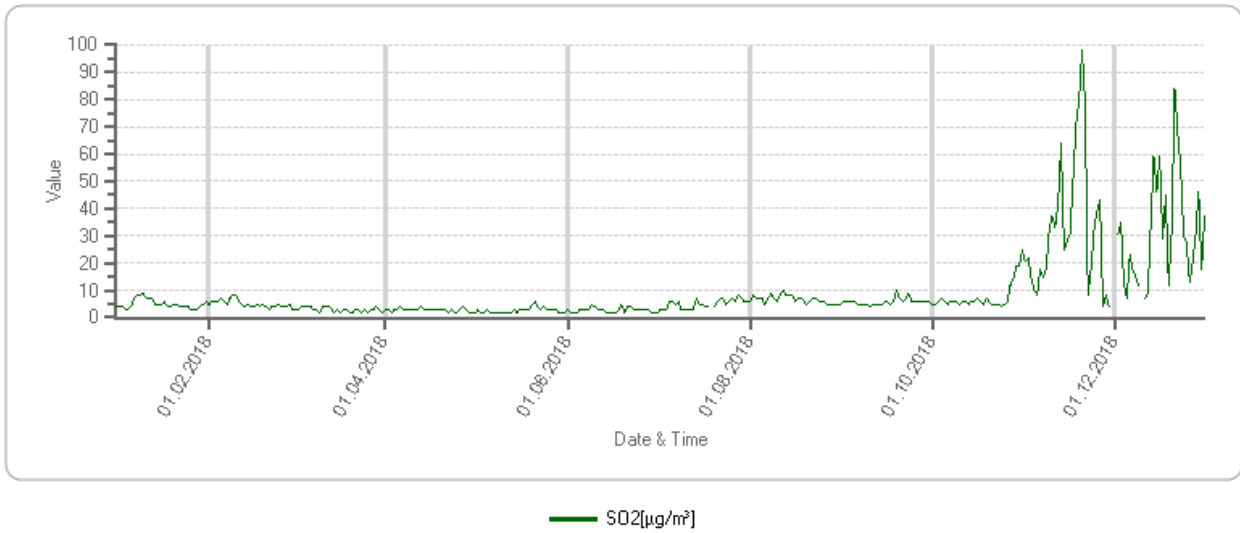
İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
MERKEZ	436349-4178886	X					X

A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI

İstasyon:Adıyaman Periyodik:01.01.2018 00:00 - 31.12.2018 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.1 - Adıyaman ilinde (Meerkez) istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği (havaizleme.gov.tr,2019)

İstasyon:Adıyaman Periyodik:01.01.2018 00:00 - 31.12.2018 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.2 - Adıyaman ilinde (Merkez) istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (havaizleme.gov.tr, 2018 Yıl)

Çizelge 10 - Adıyaman ilinde 2018 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)
(havaizleme.gov.tr, 2018 Yılı)

İSTASYON ADI	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	5		66	14										
Şubat	5		65	13										
Mart	3		62	12										
Nisan	3		27											
Mayıs	3		28											
Haziran	3		32											
Temmuz	5		41											
Ağustos	7		34											
Eylül	6		36	1										
Ekim	8		67	11										
Kasım	33		56	15										
Aralık	32		37											

(Kaynak, 2018 Yılı)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

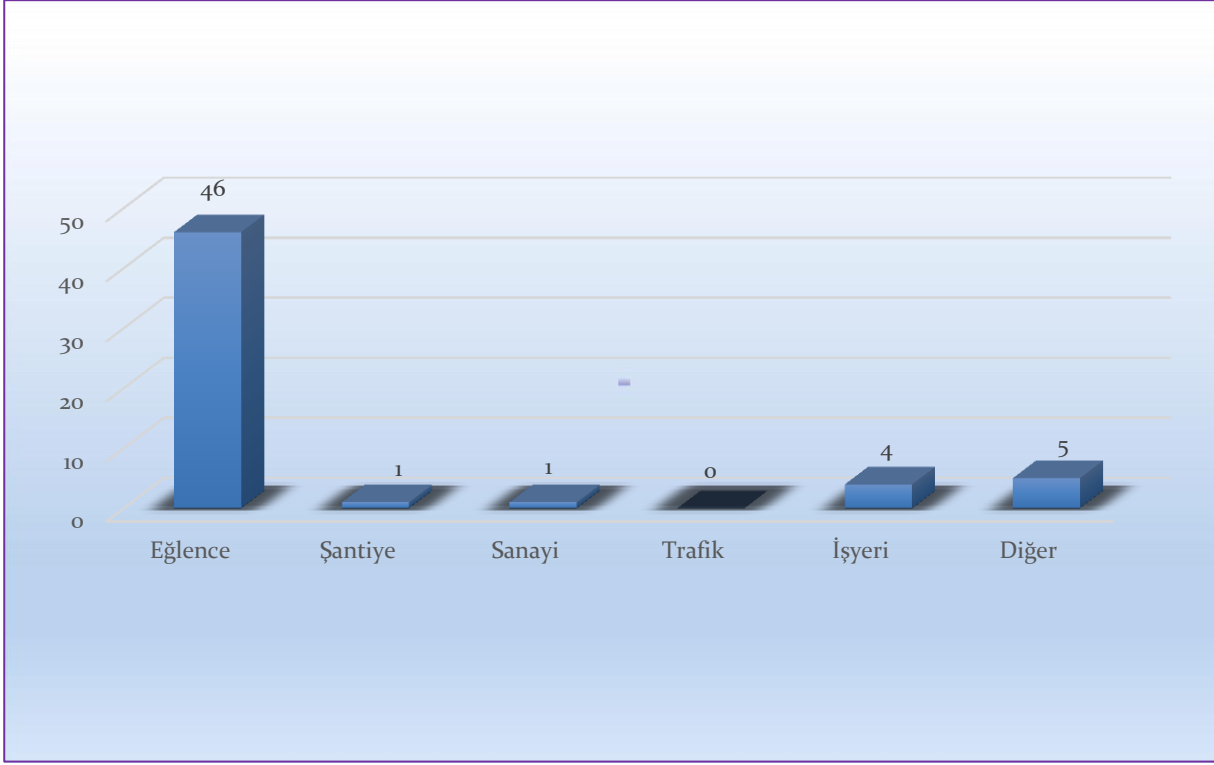
A.5. EGZOZ GAZI EMİSYON KONTROLÜ

Çizelge A.11 - 2018 yılında Adıyaman ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM
33.685	18.329	2.187	51.784	105.985	28.014	18.094	1.573	209	47.890

Adıyaman ilinde verilen emisyon ölçüm yetki belgesi sayıları: 12 Adet.

A.6. GÜRÜLTÜ

Grafik A.3 – Adiyaman ilinde 2018 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

A.7. TEMİZ HAVA EYLEM PLANLARI

İlimiz THEP 2017 yılında hazırlanmış olup, Bakanlığımız tarafından da örnek plan olarak gösterilmiştir. Bu plan kapsamında çalışmalar yapılmakta olup, belirli günlerde THEP-İZ yazılımına bilgiler girilmektedir.

2018 yılı Kurumumuz Temiz Hava Eylem Planları dahilinde belirlenmiş eylemlerin gerçekleşme durumları;

1-Emisyon Konulu Çevre İzin Belgesinin alınması: Devam etmekte olup, İlimizde 1 firmaya çevre izni bulunmadığından 58.351 TL. idari para cezası uygulanmıştır.

2-Şehir içinde ve ilçelerde, hareket halindeki araçlarda egzoz denetimleri yapılarak, araçların egzoz emisyon belgeleri bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi: 81 adet motorlu araç sürücüsüne egzoz gazı emisyon pul süresini geçirdiğinden dolayı 96.470 tl. idari para cezası uygulanmıştır.

3-Müdürlüğümüz bünyesine egzoz gazı ölçüm cihazı alınarak emisyon pulu almış araçların, egzoz gazı salınımlarının standartları sağlayıp sağlamadıkları kontrol edilmeli: Yol denetimleri gerçekleştirilmiştir.

4-Halkı bilinçlendirici broşür ve kitapçıklar bastırılmış ve dağıtılmıştır: İl Müdürlüğümüz tarafından Hava kirliliği ile mücadele kapsamında broşür bastırılmış olup,15.000 adet broşür Adiyaman Belediyesi tarafından su faturalarına eklenerek dağıtımı sağlanmıştır.

5-Sosyal Yardımlaşma Vakfı tarafından dağıtılan kömürlerden düzenli olarak numune alma: Sosyal Yardımlaşma Vakfı tarafından dağıtılmak üzere ilimize getirilen kömürlerden 1 adet numune alınarak Bakanlığımızca yetkili laboratuvara gönderildi.

6-Uygunluk Belgesi Alan Firmalardan Kömür numunesi alma : Firmalardan 1 adet kömür numunesi alınarak Bakanlığımızca yetkili laboratuvarlarda analiz yaptırılmıştır.

İller tarafından hali hazırda kullanılan THEP-İZ İzleme yazılımından bilgi alınması, süreci kolaylaştıracaktır.

A.8. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Herhangi bir çalışma yoktur.

Ülkemizde, emisyonların tesis seviyesinde takibine yönelik mevzuat çalışmaları 2010 yılında başlamış, Bakanlığımız ve ilgili kurumlar ile kuruluşlar arasında oluşturulan teknik bir çalışma grubu Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasal çerçevenin temelleri “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik”in 25 Nisan 2012 Tarihli ve 28274 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle atılmıştır. Yönetmelik, Doğrulayıcı Kuruluşlar için TÜRKAK tarafından yapılması gereken akreditasyon yükümlülüğünü 2017 yılına ertelemek üzere revize edilerek 17 Mayıs 2014 tarih ve 29003 Sayılı Resmi Gazete’de tekrar yayımlanmıştır. Yönetmeliğimiz ihtiyaçlar doğrultusunda bir kez daha revize edilmiş, 31 Mayıs 2017 tarihli ve 30082 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik, 2003/87/EC sayılı AB Emisyon Ticareti Direktifinin, sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması konularını uyumlaştıracak şekilde hazırlanmış olup, AB Çevre Müktesebatına uyum çerçevesinde önemli bir adım atılmıştır.

Ulusal mevzuat kapsamında, elektrik, çimento, demir-çelik, rafineri, seramik, kireç, kâğıt ve cam üretimi gibi sektörlerden kaynaklanan ve ulusal sera gazı emisyonlarının yaklaşık yarısını teşkil eden sera gazı emisyonları tesis seviyesinde izlenmektedir.

Yönetmelik kapsamında yürütülecek izleme ve raporlama iş ve işlemlerinin detaylandırılmasına yönelik “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ” 22 Temmuz 2014 tarih ve 29068 sayılı Resmi Gazete’de, tesis bazında hazırlanacak emisyon raporlarının Bakanlığa gönderilmeden önce yetkili bağımsız kuruluşlarca doğrulanması ile ilgili hususlar ve bahse konu doğrulayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin şartlara yönelik “Sera Gazı Emisyon Raporlarının Doğrulanması ve Doğrulayıcı Kuruluşların Yetkilendirilmesi Tebliği” ise 02 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik kapsamındaki tesisler öncelikle sera gazı izleme planlarını hazırlayarak sera gazı emisyonlarının ilk izlenmeye başlanacağı tarihten en az 6 ay önce Bakanlığa onay için göndermekle yükümlüdür. İzleme planı onaylandıktan sonra tesis, sera gazı emisyonlarını bu plan çerçevesinde her takvim yılı (1 Ocak -31 Aralık) için izlemek ve her yılın 30 Nisan tarihine kadar bir önceki yılın sera gazı emisyon raporunu Bakanlıktan tarafından yetkilendirilmiş doğrulayıcı kuruluşlara doğrularak Bakanlığa raporlamakla yükümlüdür. Tesisler tarafından 2017 yılında Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden 650 adet doğrulanmış emisyon raporu Bakanlığımıza sunulmuş olup, 2018 yılına ait doğrulanmış emisyon raporlarının 30 Nisan 2019 tarihine kadar sunulması zorunludur.

A.9. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Hava kirliliği ile ilgili olarak Adıyaman İli Merkezinde 1 Adet Hava Kalitesi İstasyonu mevcut olup (Meteoroloji M¼d¼rl¼đ¼ bahçesinde) saatlik olarak PM10 ve SO₂ değerleri ölç¼lmektedir. Yıllara göre verilerin incelenmesi neticesinde SO₂ ve özellikle PM10 değerinde yıllara göre azalama gör¼lmektedir.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl M¼d¼rl¼đ¼

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ

B.1.1. YÜZEYSEL SULAR

B.1.1.1. AKARSULAR

İlimiz akarsularında 2 adet alabalık çiftliği bulunmaktadır. Konum olarak Fırat nehrinin Atatürk Barajına aktığı noktada bulunmaktadır. Kapasite itibarıyla 2 tane balık çiftliği ÇED Ek-3 listesine tabidir.

Çizelge B.12 – Adıyaman ilinin akarsuları

(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü 203. Şube Müdürlüğü, 2018)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Akarsu	Olduğu	Kullanım Amacı
Fırat Nehri	2.800	180				
Göksu Çayı	186,2	115,6	50,8	Fırat		
Besni-Akdere Çayı	48,6	48,6	1,3	Göksu Çayı		
Kahta Çayı	58	45,5	1.331	Fırat		
Sofraz Çayı	86,7	80,8	3,1	Göksu Çayı		
Keysun Çayı	22,4	22,4	1,2	Sofraz Çayı		
Halya Deresi	16,8	16,8	0,8	Kalburcu Çayı		
Çakal Çayı	37,9	37,9	0,9	Fırat Nehri		
Birimşe Çayı	43,1	43,1	8,0	Cendere Çayı		
Eğri Çay	33,6	33,6	0,7	Fırat Nehri		

Fırat Nehri İlin en önemli akarsuyudur. Diğer akarsuları ise şunlardır; Sofraz Çayı, Ziyaret Çayı, Çakal Çayı, Kalburcu Çayı, Eğri Çayı, Besni Akdere Çayı, Şepker Çayı, Çat Deresi, Gürlevik Deresi ve Halya Deresi ile Gölbaşı, İnekli, Azaplı ve Abdulharap gölleri ilin diğer su kaynaklarıdır.

Fırat Nehri : İlin en önemli akarsuyudur. Şanlıurfa ve Diyarbakır illeri ile sınırı oluşturur. İl içindeki uzunluğu 180 km. dir. Kâhta, Kalburcu ve Göksu Çayları nehrin başlıca kollarıdır.

Kahta Çayı : Çelikhana yöresindeki Bulam, Abdulharap ve Recep sularını toplayıp Cendere Köprüsünden geçtikten sonra Eski Kahta ve Alut Arazisinde biriken dağ sularını da alarak Fırat Nehri'ne karışır (45.5 km).

Göksu Çayı : Kahramanmaraş ili sınırlarından çıkar. Erkenek, Tut.ve Akdere civarından geçer. Sofraz suyunu da aldıktan sonra Gümüşkaya'nın batısında Fırat Nehrine karışır. İI sınırları içindeki uzunluğu 90 km. 'dir.

Sofraz Çayı : Besni ilçesi Toklu Köyü civarından çıkar. Hacıhalil Köyü yakınlarında Keysun Suyu'nu alarak Akdere civarında Göksu Çayı'na karışır. İI sınırları içindeki uzunluğu 51 km.'dir.

Ziyaret Çayı : Kaynağını Cebel ve Zey Köyleri sularından alarak ipekli Köyü civarında Atatürk Barajı Gölü'ne karışır.

Adıyaman ilinin önemli sayılabilecek diğer akarsuları ise şunlardır: Çakal Çayı (37.5 km.) Kalburcu Çayı, Eğriçay (32 km.), Besni Akdere Çayı (59 km.) Keysun Çayı (45 km.), Birimşe Çayı (35 km.), Şepker Çayı, Çat Deresi, Gürlevik Deresi ve Halya Deresi (41 km.)

B.1.1.2. DOĞAL GÖLLER, GÖLETLER VE REZERVUARLAR

Çizelge B.13 - Adıyaman ilinde mevcut sulama göletleri
(DSİ 20. Bölge Müdürlüğü 203. Şube Müdürlüğü, 2018)

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Gözebaşı	Homojen Toprak Dolgu	900.000	90	690.000	Tarımsal Sulama
Kınık	Homojen Toprak Dolgu	1.780.000	165	1.700.000	Tarımsal Sulama
Hasancık	Homojen Toprak Dolgu	420.000	86	700.000	Tarımsal Sulama
İncesu	Homojen Toprak Dolgu	1.700.000	177	1.490.000	Tarımsal Sulama
Karahöyük	Homojen Toprak Dolgu	3.000.000	286	2.470.000	Tarımsal Sulama

Gölbaşı Gölü : Gölbaşı ilçesinin belediye sınırları içinde ve ilçenin kuzeybatı kesiminde bulunur. İlin en büyük gölüdür. Çevresi sazlıklarla kaplıdır. Gölün alanı 2.19 km² dir.

Abdülharap Gölü : Çelikhan ilçesi sınırları içinde olup, alanı 5 km² dir. Çevresi dağlıktır. Kıyısı otluk ve sazlıktır. Bir gidegenle Kahta çayını besler.

Azaplı Gölü : Gölbaşı gölünün devamı niteliğinde olup, ilçenin batısına düşer. Gölün alanı 2.72 km² dir. İnekli Gölü de Azaplı Gölüne yakındır. Alanı 1.09 km² dir.

Atatürk (Karababa) Barajı : 1981 yılı Atatürk'ün 100. doğum yılı münasebetiyle Atatürk Barajı olarak değiştirilmiştir. Adıyaman ve Şanlıurfa illeri arasında Adıyaman' ın 35 km. güneyinde Fırat Nehri üzerinde kurulmuştur. Atatürk Barajı'nın yeri, Keban Barajı'nın 346 km. Karakaya Barajı'nın 180 km. aşağısındadır. Tamamen Üst kratese kireçtaşı (kalker) seriler üzerindedir. Üstten kısmen bütünlü, çok sileksli tabakalara dönüşen, ince tabakalı kireçtaşı (kalker) içeren kayaç serisi bulunmaktadır.

Çamgazi Barajı : Adıyaman şehrinin 17 km. batısında Adıyaman-Şanlıurfa karayolunun batısında Doyran ve Kuzgun dereleri üzerinde sulama amaçlı yapılmakta olan barajdır.

Koçali Barajı ve Hidroelektrik Santrali : Adıyaman Çelikhan arasındaki alanın sulama ve enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla Koçali nahiye merkezinin 6 km. kuzeydoğusunda Terasa Çayı üzerinde, Adıyaman'a 40 km uzaklıkta olan bu baraj, zonlu kaya dolgu tipinde inşa edilmektedir. Yüksekliği 118 m., gövde dolgu hacmi 7.900.000 m³ olacaktır. Suyu akıtmak amacıyla yapılmakta olan Bulam Tünelinin çapı 4 m. Uzunluğu 1650 m., Koçali Tüneli'nin çapı ise 3.5 m., uzunluğu 5.000 m olacaktır. Etütler tamamlanmış olup kati proje yapılması aşamasına gelinmiştir.

B.1.2. YERALTI SULARI

Adıyaman ilindeki yer altı su kaynakları genellikle kuzeydeki dağ yamaçları civarında yoğunlaşmıştır.

Adıyaman ilinde, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre, yıllık toplam yağış miktarının 536,6 mm olduğu, ovadaki yağmur sularını yeraltına süzen alüvyon ve pliosen yaşlı şelmo formasyonlarının alan toplamının 450 km² olduğu ve söz konusu formasyonların süzme oranının % 15 olduğu kabul edilirse, bir yılda yeraltına süzülen su miktarı; $450 \times 106 \times 0,537 \times 0,15 = 36,25 \times 106 \text{ m}^3$ olarak hesaplanır.

Buna ilave olarak, kuzeydeki drenaj alanından gelen yüzeysel su kaynaklarının da yeraltı suyunu beslediği ve bunun miktarının yaklaşık olarak süzülen su ile aynı olduğu kabul edilirse, toplam rezerv;

$36,25 \times 2 \times 106 = 72,5 \times 106 \text{ m}^3$ olarak hesaplanır.

Bu rezervin % 75'inin üretilebilir olduğu kabulü ile, yeraltından çekilebilecek toplam su miktarı sonuçta aşağıdaki şekilde hesaplanır (DSİ ve DMİ verilerine göre TPAO tarafından hesaplanmıştır).

$$72,5 \times 0,75 \times 106 = 54,375 \times 106 \text{ m}^3 = \mathbf{5763,75 \text{ m}^3}$$

Çizelge B.14 – Adıyaman ilinin yeraltı suyu potansiyeli
(D.S.İ, 2018 yıl)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
Adıyaman Merkez Alt Havzası	40,36
Besni Alt Havzası	125,70
Çelikhan-Gerger-Kahta Alt Havzası	36,00
Nurhak-Tut Alt havzası	69,00
TOPLAM	271,06

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Adıyaman İli sınırları içerisinde yeraltı suyu potansiyelinin en fazla olduğu bölgeler Çelikhan ilçesi ile Besni Çakırhöyük bölgesidir. Bu bölgelerde açılan kuyuların verimleri 70 L/s'ye kadar çıkabilmektedir. Genel olarak sulama suyu sınıfının C₂S₁ (T₂A₁) olduğu tespit edilmiştir.

B.1.3. DENİZLER

İlimizde deniz kıyısı bulunmamaktadır.

B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ

Çizelge B.15 - Adıyaman ilinde 2018 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları

(Kaynak, yıl)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)

03.01.2019 tarih ve E.70 sayılı yazımızla Adıyaman İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünden konu ile ilgili bilgi istenmiş fakat cevap alınamamıştır.

B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU

B.3.1. NOKTASAL KAYNAKLAR

B.3.1.1. ENDÜSTRİYEL KAYNAKLAR

Organize Sanayi Bölgesinde Atıksu Arıtma tesisi faaliyette olup, Arıtıldıktan sonra Eğri çayına deşarj edilmektedir. İlimizde endüstriden kaynaklanan atıksular tekstil ve boyahanelerden kaynaklanmaktadır. Üretilen atıksu miktarı yıllık 300.000-450.000 m³/yıl değerleri arasında değişmektedir

B.3.1.2. EVSEL KAYNAKLAR

Evsel kaynaklı atık suların Adıyaman Belediyesi Atık su Arıtma tesisinde arıtılmaktadır. Arıtma tesisi Sitalce mevkiinde, Adıyaman yerleşim yerinin Güneydoğusunda kalmaktadır. Arıtma tesisi 32.808 ton/gün kapasiteli olup, arıtılan/deşarj edilen atık su miktarı 0,33 m³/sn dir. Atıksu arıtma tesisinin koordinatları 4179191.26-438780.401 dir. Atıksu arıtma tesisi Adıyaman ilinde 304.615 kişiye hizmet vermektedir

B.3.2. YAYILI KAYNAKLAR

B.3.2.1. TARIMSAL KAYNAKLAR

Gıda Tarım ve hayvancılık İl Müdürlüğü konu ile ilgili düzenli olarak izleme yapmaktadır.

B.3.2.2. DİĞER

İlimizde vahşi depolama sahaları vardır. Bu sahalar mevcut yeraltı ve yer üstü sularını etkilemektedir. Ancak ilimizde düzenli depolama sahası, mahkeme kararıyla yürütmeyi durdurma kararı gereği faaliyete geçememiştir. İlimizde düzenli depolama sahası bulunmamaktadır.

B.4. DENİZ KIYI SULARININ KİRLİLİK DURUMU

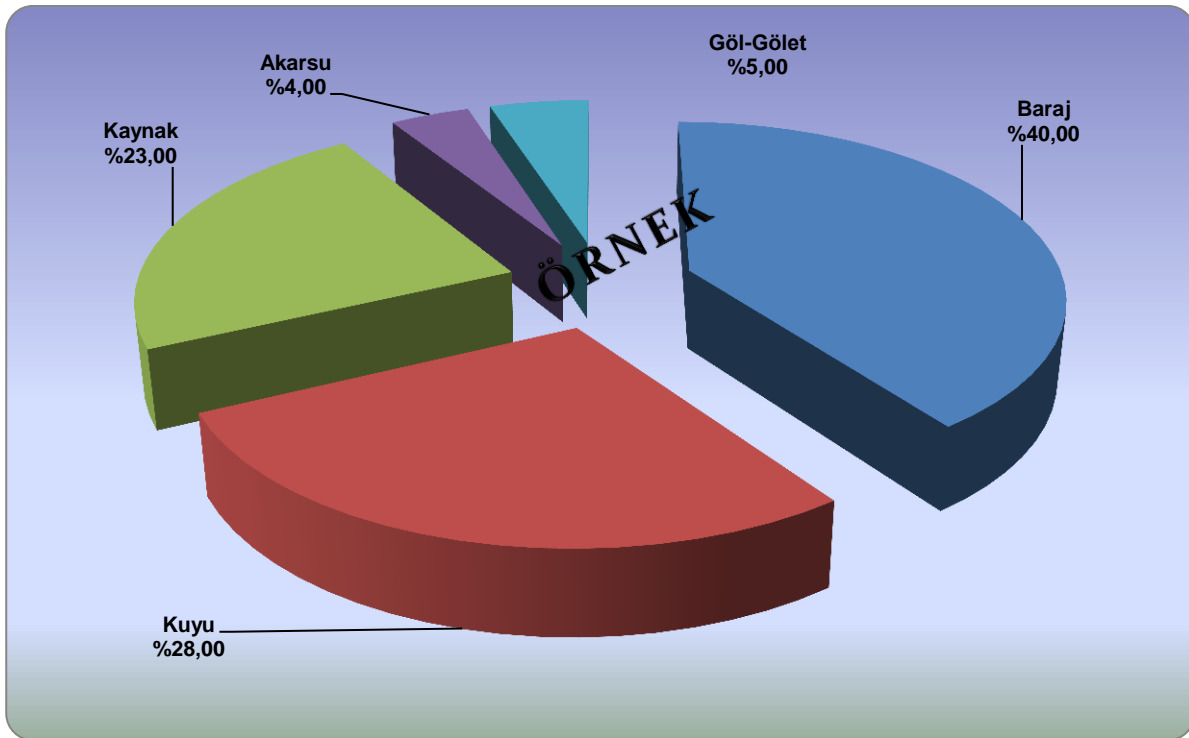
İlimizde deniz kıyısı bulunmamaktadır.

B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ

B.5.1. İÇME VE KULLANMA SUYU

B.5.1.1 YÜZEYSEL SU KAYNAKLARINDAN KULLANILAN SU MİKTARI VE İÇMESUYU ARITIM TESİSİ MEVCUDİYETİ

İlde kentsel su temini için çekilen suyun kaynağından söz edilmelidir. Bu suyun ne kadarının evsel amaçlı ne kadarının sanayi amaçlı kullanıldığından söz edilmelidir. Eldeki verilerden Grafik B.5 çizilmelidir.

Grafik B.4 - Adıyaman ilinde 2018 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(Adıyaman Belediyesi,2018 yıl)

Not: 03.01.2019 tarih ve E.72 sayılı yazımızla DSİ 203. Şube Müdürlüğü ve Adıyaman Merkez ve İlçe Belediyelerinden konu ile ilgili bilgi istenmiş fakat cevap alınamamıştır.

B.5.1.2. YERALTI SU KAYNAKLARINDAN TEMİN EDİLEN SU MİKTARI VE İÇMESUYU ARITIM TESİSİ MEVCUDİYETİ

İlimizde içme suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır

B.5.1.3. İÇME SUYU TEMİN EDİLEN KAYNAĞIN ADI, MEVCUT DURUMU, POTANSİYELİ VB.

Mevcut Durum:

Gürlevik, Kırkgöz, Medetsiz, Kuru ve Palanlı Kaynakları : 24 hm³/yıl

Gelecekteki Durum:

Adıyaman İçmesuyu I.Aşama projesi (2018 Yılı)

Zebran ve Havşari kaynakları + İndere Barajı : (21+12) hm³/yıl

Adıyaman İçmesuyu II.Aşama projesi (2018-2040 Yılına kadar)

Gömikhan Barajı : 56 hm³/yıl

B.5.2. SULAMA

İlde tarım yapılan alan 241.041 ha'dır.

Sulama yapılan alanlarda ve kullanılan sulama yöntemleri hakkında 03.01.2019 tarih ve E.70 sayılı resmi yazı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden bilgi istenmiş olup konu ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir.

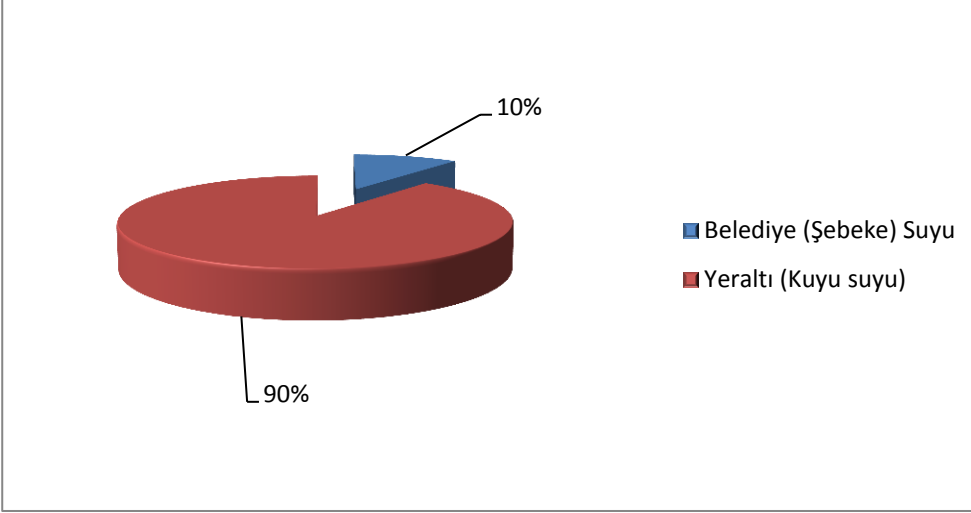
B.5.2.1. SALMA SULAMA YAPILAN ALAN VE KULLANILAN SU MİKTARI

Not: 03.01.2019 tarih ve E.70 sayılı resmi yazı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden bilgi istenmiş olup konu ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir.

B.5.2.2. DAMLAMA, YAĞMURLAMA VEYA BASINÇLI SULAMA YAPILAN ALAN VE KULLANILAN SU MİKTARI

Not: 03.01.2019 tarih ve E.70 sayılı resmi yazı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden bilgi istenmiş olup konu ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir.

B.5.3. ENDÜSTRİYEL SU TEMİNİ

Grafik B.5 - Adiyaman ilinde 2018 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı (Adiyaman organize Sanayi Bölgesi, 2018 yılı)

B.5.4. ENERJİ ÜRETİMİ AMACIYLA SU KULLANIMI

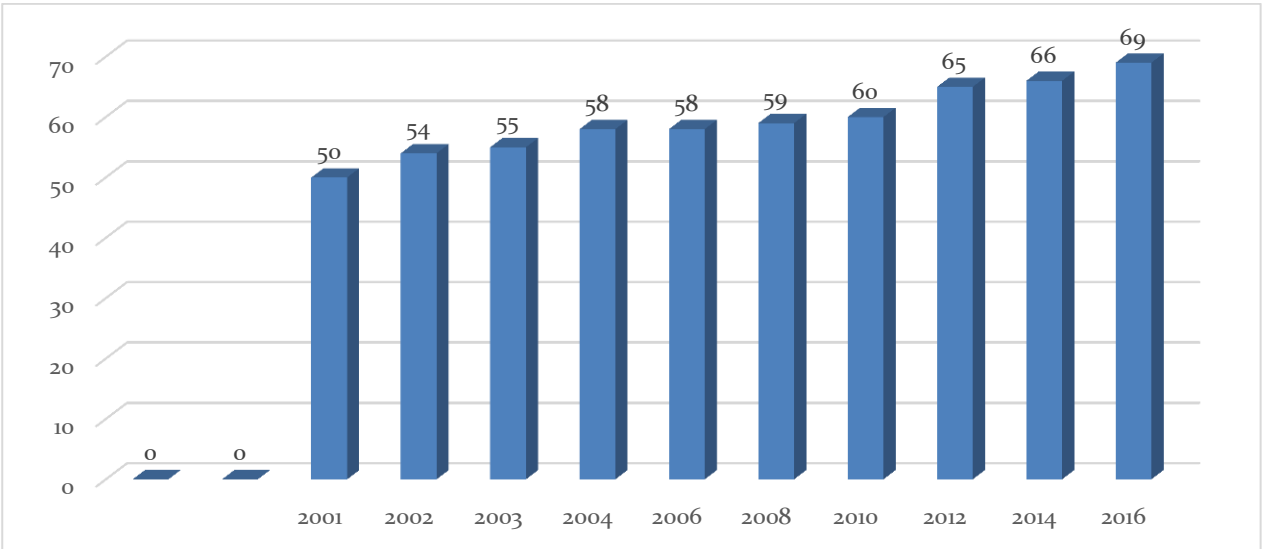
İlimizde 16 tane Hidroelektrik Santrali bulunmaktadır.

B.5.5. REKREASYONEL SU KULLANIMI

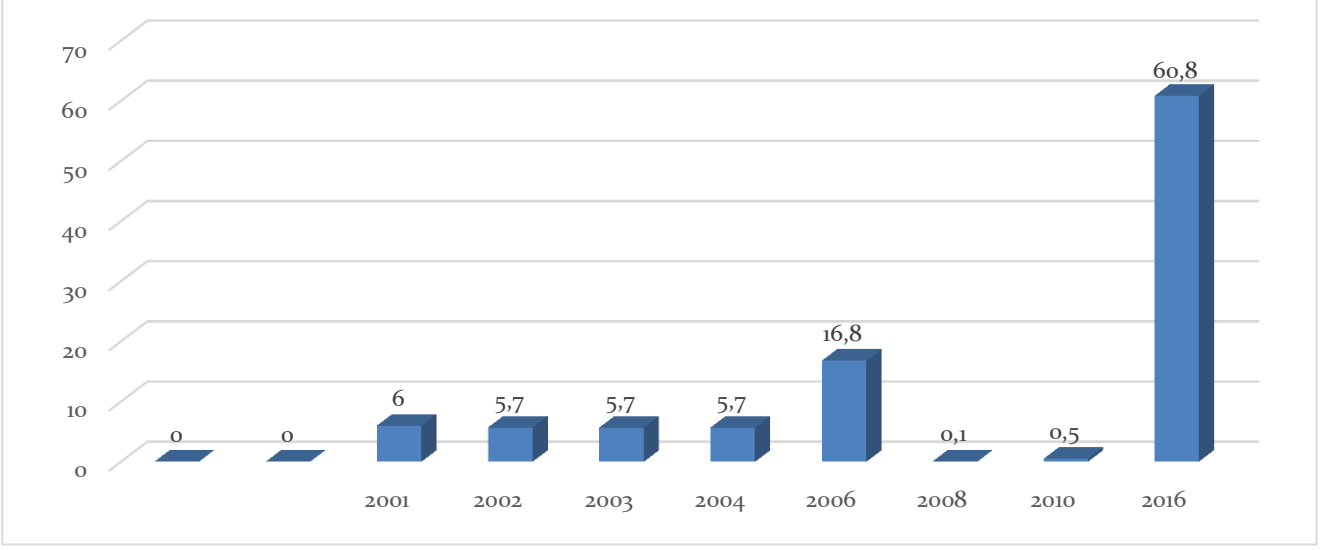
İl genelinde rekreasyonel amaçlı kullanılan su miktarı bilinmemektedir

B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI

B.6.1. KENTSEL KANALİZASYON SİSTEMİ VE ATIKSU ARITMA TESİSİ HİZMETLERİ

Grafik B.6 - Adıyaman ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı. (tuikgov.tr, 2018 yılı)

Grafik B.7 – Adıyaman ilinde atık su arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun internet adresinde 2016 yıllarına kadar güncel veriler bulunmakta olup; 2017 ve 2018 yıllarına ait verilere ulaşılamadığından 2018 yılına ait Grafik B. Ve B.7 de 2018 yılına ait veriler yer alamamaktadır.

(tuik.gov.tr, 2018 yılı)

Çizelge B.16 – Adıyaman ilinde 2018 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Adıyaman Belediyesi İleri Biyolojik Atık su Arıtma Tesisi ve Gölbaşı Belediye Başkanlığı, 2018)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atık su Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atık su Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasite si (ton/gün)	SAİS Kabini Durum u (var/yo k)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atık Su Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı (var/yo k)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fizik sel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Adıyaman	X			Biyolojik	X	32.808		0,3	38.305380°- 37.742952°	Yok	242.500	24
İlçeler	Gölbaşı	X			Biyolojik		3.768,36		3.041,90	37.8324180°- 41.82536743°	Yok	31.600	Çamur ünitesi faaliyette değil.
	Besni												
	Tut												
	Samsat												
	Sincik												
	Çelikhan												
	Gerger												
	Kahta												

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

B.6.2. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ (OSB) VE MÜNFERİT SANAYİLER ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİ

Çizelge B.17 – Adıyaman ilinde 2018 yılı OSB’lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu (ADIYAMAN OSB Müdürlüğü,2018 yılı)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Adıyaman Bölgesel Eysel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi	Aktif	2.000	Fiziksel ve İleri Biyolojik Arıtma	0,07	Eğri Çayı Atatürk Baraj Gölü	37°.45’38.22K 38°.12’57.47D

B.6.3. KATI ATIK (DÜZENLİ) DEPOLAMA TESİSLERİ ATIKSULARI İÇİN ÖNLEMLER

İlimizde katı atık düzenli depolama tesisi inşaat çalışmaları devam etmekte iken İdare Mahkemesince yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir. Bu nedenle 2018 yılı itibariyle herhangi bir çalışma bulunmamaktadır

B.6.4. ATIKSULARIN GERİ KAZANILMASI VE TEKRAR KULLANILMASI

İlimizde oluşan evsel ve endüstriyel atıksular arıldıktan sonra, Sitalce Mevkiinden Atatürk Barajına deşarj edilmektedir

B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ

B.7.1. NOKTASAL KAYNAKLI KİRLENMİŞ SAHALAR

İlimizde konu ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır. (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü. 2018)
Çizelge B.18 - Adıyaman ilinde 2018 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda kullanılan temizleme faaliyetleri ve yöntemleri
		Var	Yok	
1			X	
2				
3.				

B.7.3. MADENCİLİK FAALİYETLERİ İLE BOZULAN ARAZİLERİN DOĞAYA YENİDEN KAZANDIRILMASINA İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında ilgili firmalarla yazışmalar yapılmış olup, faaliyetlerin devam etmesi sebebi ile herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. “

B.7.4. TARIMSAL FAALİYETLER İLE OLUŞAN TOPRAK KİRLİLİĞİ

Çizelge B.19-Adıyaman ilinde 2018 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(Tarım ve Hayvancılık İl Müd., 2018 Yılı)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan
--------------------------------------	---	--

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

	(ton)	(ha)
Azot	32.806,716	221.667
Fosfor	15.295,073	
Potas	2.986,065	
TOPLAM	51.087,854	221.667

Çizelge B.20 - Adıyaman ilinde 2018 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(Kaynak, yıl)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler Herbisitler Fungisitler Rodentisitler Nematositler Akarisitler Kışlık ve Yazlık Yağlar			
TOPLAM			

Çizelge B.21 - Adıyaman ilinde 2018 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

Not: 03.01.2019 tarih ve E.70 sayılı yazımızla Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden bilgi talep edilmiştir fakat herhangi bir bilgi alınamamıştır.

B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2018 yılı.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

C. ATIK

C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)

İlimizde, katı atık düzenli depolama tesisi kullanımı mevcut değildir. Mevcut Belediyeler vahşi depolama yöntemini kullanmaktadır. Adıyaman belediyesi düzenli depolama tesisi yapımı devam ederken İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı alınca düzen depo sahası yapımı durdurulmuştur.

İlimizdeki atık kompozisyonu bilinmiyor.

Çizelge C.22 - Adıyaman ilinde 2018 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri (Adıyaman Merkez ve ilçe Belediyeleri,2018 yılı)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Var mı? Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayrırma/ Biyokurutma/ Kompost/)	Yakma	Düzensiz Depolama
Adıyaman Belediyesi		252.000	252.000	265	265	1,05	1,05		Özel Şirket				X
Kahta Belediyesi		Bilinmiyor											X
Samsat		3.700	3.700	2,90	3,0	107,3	111,0		Belediye				X
Sincik Belediyesi		4.200	4.200	150	180	43	43		Belediye				X
Besni Belediyesi		32.035	32.035	8,114	8,114	0,506	0,506		Belediye				X
Çelikhan		8.400	8.100	22	19	2,6	2,3		Belediye				X
Gerger		Bilinmiyor	-	-	-	-	-		Belediye				X
Tut Belediyesi		3.832	3.332	1.750	1.200	2,20	2,78		Belediye				X
Gölbaşı Belediyesi		-	31.600	52	24	1,64	0,75		Belediye				X
İl Geneli		304.167	334.967	10.355,9	9.805	158,296	160,336						

*Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI

İlimizde “Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında her belediye uygun görünen mesire ve park yerlerin düzenlemesinde altyapı çalışmalarında kullanılmaktadır.

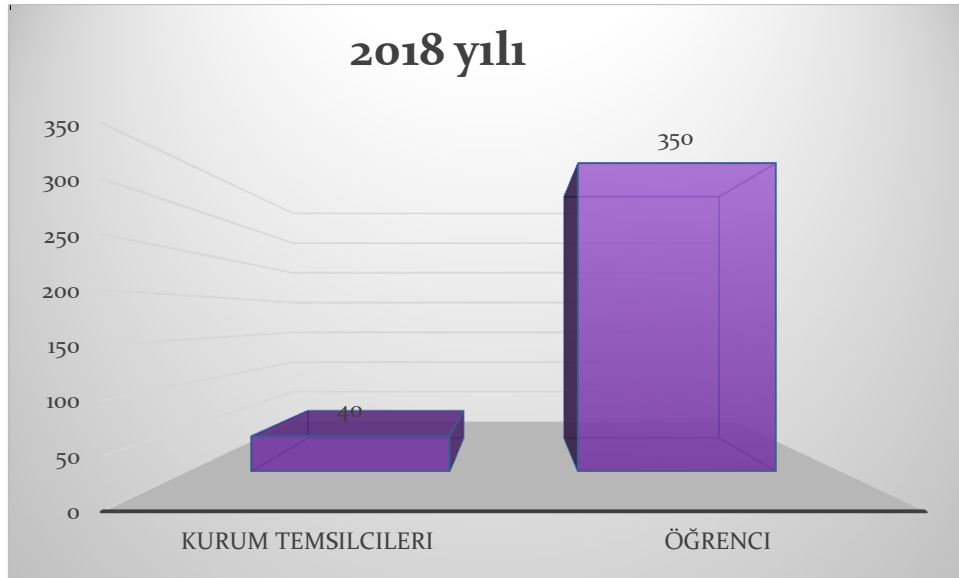
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ

Sıfır Atık Yönetimi kapsamında hedef kitlelere yönelik eğitimler, ilde yer alan atık getirme merkezleri ve bilgileri, toplanan atık miktarları, sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayıları ve üretilen kompost miktarlarına ilişkin bütün paydaşların yaptığı işlere sayısal değerler de belirtilerek değinilmelidir.

C.3.1. EĞİTİMLER

Çizelge C.23 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler
(Adıyaman Merkez ve ilçe Belediyeleri,2018 yıl)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	1	40
Öğrenci	4	350

Grafik C.8 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Adıyaman Merkez ve ilçe Belediyeleri,2018 yıl)

C.3.2. ATIK GETİRME MERKEZLERİ

Adıyaman İlinde Atık Getirme Merkezleri bulunmamaktadır.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

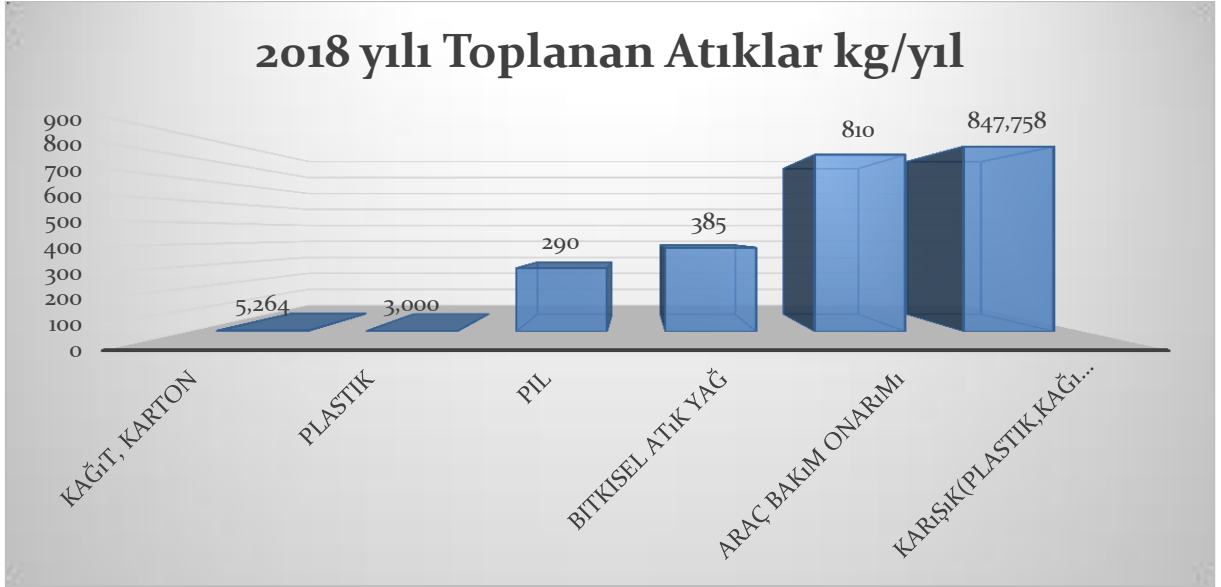
Çizelge C.24 – 2018 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri
(Kaynak, Yıl)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Belediye/AVM/ OSB/Üniversite/ Site/havaalanı	İlçesi	Toplanan Atık Türü Sayısı	Toplanan Atık Grupları
1. Sınıf AGM	Belediye			
2. Sınıf AGM	AVM			
3. Sınıf AGM	OSB, Üniversite, Site, havaalanı			
Mobil Atık Getirme Merkezi	Belediye			

C.3.3. ATIK MİKTARLARI

Çizelge C.25 – 2018 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

	İlçe	Toplanan Atık Miktarı (Kg)
Kağıt, karton (15 01 01, 15 01 05, 20 01 01)	Merkez	5.264
Plastik (15 01 02, 15 01 05, 17 02 03, 20 01 39)	Merkez	3.000
Metal (15 01 04, 17 04 07, 20 01 40)		
Cam (15 01 07, 17 02 02, 20 01 02)		
Ahşap (15 01 03, 17 02 01, 20 01 38)		
Tekstil (15 01 09, 20 01 10, 20 01 11)		
Pil(16 06 01*)	Merkez	290
Akü (16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 33*, 20 01 34)		
Toner-Kartuş (08 03 17*, 20 01 27*)		
Aydınlatma (20 01 21*)		
Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36, 16 02 13*, 16 02 14*, 09 01 10, 09 01 11, 09 01 12)		
İlaçlar (20 01 31*, 18 01 08*, 18 02 07*, 20 01 32)		
Bitkisel atık yağ (20 01 25, 20 01 26*)	Merkez	385
Hacimli atıklar (20 03 07)		
Araç bakım/onarım(16 01 03, 16 01 07*)	Merkez	810
Tehlikeli atık (20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*, 20 01 37*)		
Organik atık		
Karışık (plastik, kağıt, cam, metal)	Besni	847.758
TOPLAM		857.507

Grafik C.9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

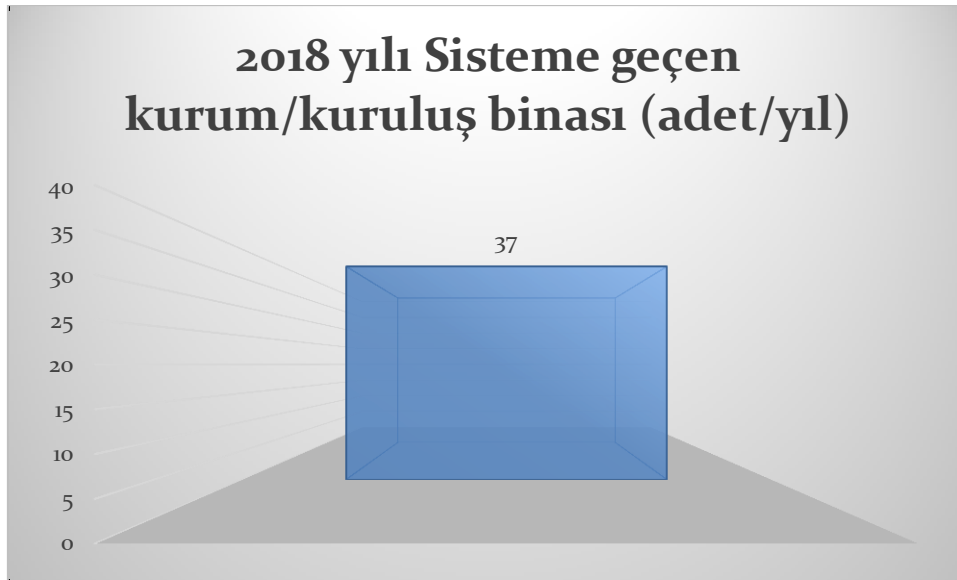
C.3.4. SİSTEME GEÇEN KURULUŞ SAYISI

İlde sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluşlara ilişkin Çizelge C.27 doldurulur. Karşılaştırma grafiği (Grafik C.14) yapılmalıdır. Yıl bazlı ilerleme grafiği yapılmalıdır.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.26 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Hedef Kitle	Toplam Kurum Sayı	Sisteme Geçen Kurum	%
Belediye Geneli	23	3	13,04
Belediye Hizmet Binası	23	3	13,04
Okul	810	-	
Kurum/kuruluş	130	5	3,85
AVM	1	1	100
Otel	29	13	45
Hastane	12	12	100
Sanayi			
Diğer			

Grafik C.10 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

C.3.5. EKİPMAN

İldeki sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlara ilişkin bilgiler Çizelge C.28'e göre verilir.

Çizelge C.27 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Kurumlardaki Kumbara Sayısı	Kurumlardaki Konteyner Sayısı	Belediye Genelindeki Konteyner Sayısı
200		

C.3.6. KOMPOST

İlimizde kompost üretimine ilişkin bilgi bulunmamaktadır.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

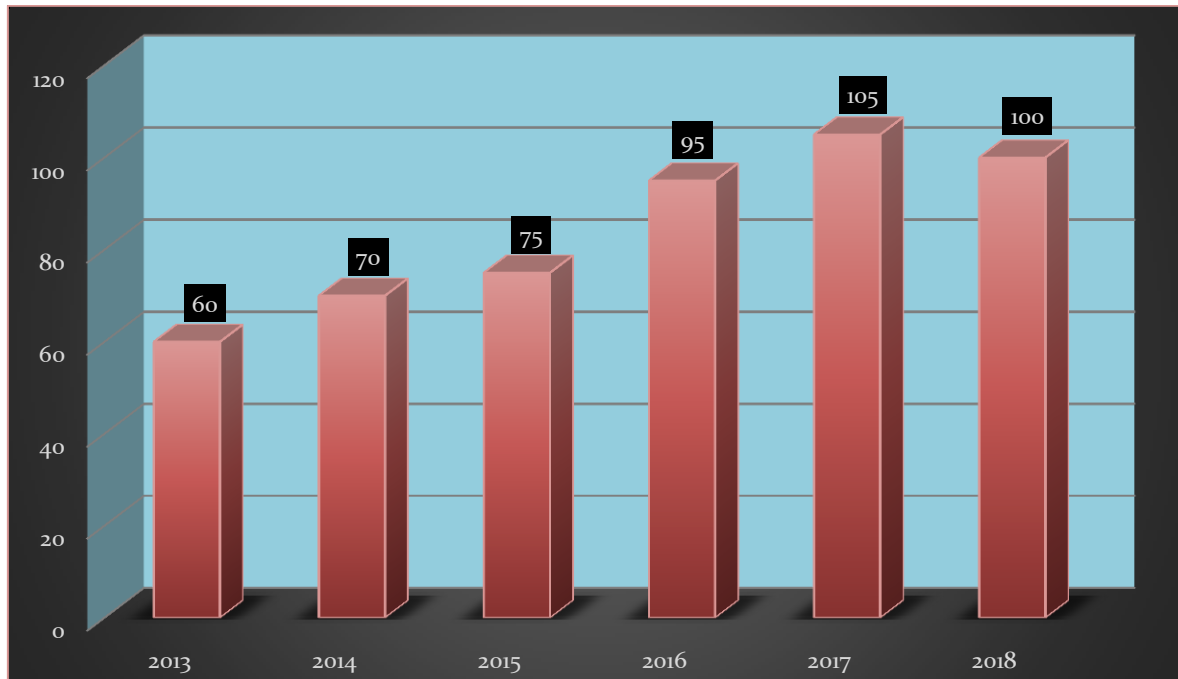
Çizelge C.28 – 2018 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri

	Kompost Tesisi Sayısı	Toplam Kapasitesi	Yıllık Üretilen Kompost Miktarı (kg)
Belediye Geneli			
Kurum/Kuruluşlar			

C.4. AMBALAJ ATIKLARI

Çizelge C.29 - Adıyaman ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Ambalaj Cinsi	Toplanan Ambalaj Atığı Miktarı	Geri Kazanılan Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	3.679.644	307.718
Metal	0	0
Kompozit	0	405
Kağıt Karton	0	10.250
Cam	0	4.800
Ahşap	11.283	21.000
Karışık	0	0
Toplam	3.690.929	344.173

Grafik C.11 – Yıl bazında Adıyaman ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Çizelge C.30 - 2018 yılında Adıyaman ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı (Satış Noktaları Hariç)	94
Piyasaya Süren İşletme Sayısı (Sadece Satış Noktaları)	0
Ambalaj Üreticisi Sayısı	5
Tedarikçi Sayısı	2

Çizelge C.31- 2018 yılında Adıyaman ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
2	1		1

Çizelge C.32 - 2018 yılında Adıyaman ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
2	1	1					

Çizelge C.33 – 2018 yılında Adıyaman ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı durumu
(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Belediye Adı	Nüfusu	AAYP Durumu (Var-Yok)	AAYP Onay Tarihi	AAYP'ye Dahil Olan TAT Firmaları	AAYP'ye Dahil Olan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar
Besni İlç.	77.301	Var	02/03/2018	Ulaş ATAR	

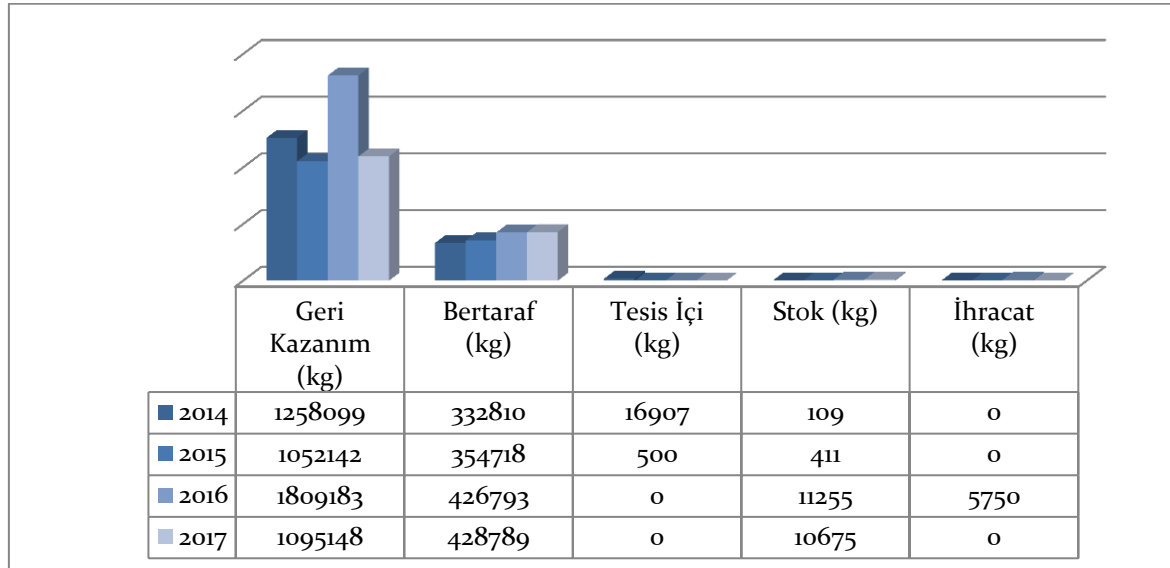
2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Adıyaman ilinde Atık getirme merkezi bulunmamaktadır.

Çizelge C.34 - 2018 yılında Adıyaman ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Sahibi	Kurucu Türü (Belediye-AVM-OSB-Havalimanı-Satış Noktası vd.)	Adresi	İzin/Onay tarihi	Atık Grupları
1. Sınıf AGM					
2. Sınıf AGM					
3. Sınıf AGM					

C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR

Grafik C.12 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi. (Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Çizelge C.35 - Adıyaman ilinde 2017 yılında atık işleme ve miktarı

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)

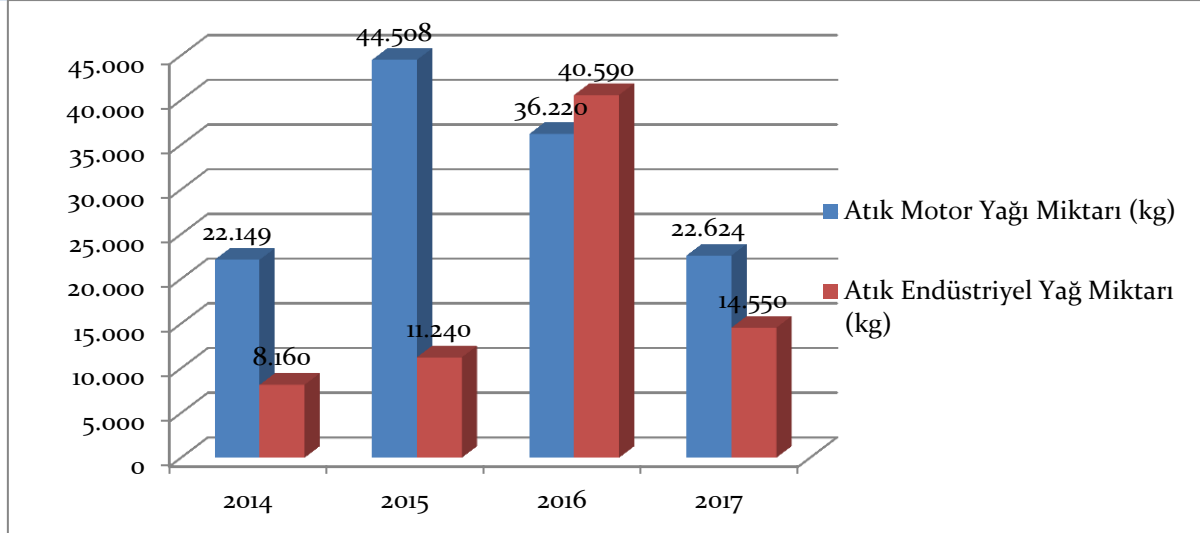
Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

Adıyaman İlinde Lisanslı tehlikeli atık işleme tesisi bulunmamaktadır.

C.6. ATIK MADENİ YAĞLAR

Grafik C.13 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

* Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.36 – Adıyaman ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

Geri kazanım* (ton)	Nihai bertaraf (ton)	İhracat (ton)	Stok (ton)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (ton)
37,174	0	0	10,340	0

*Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

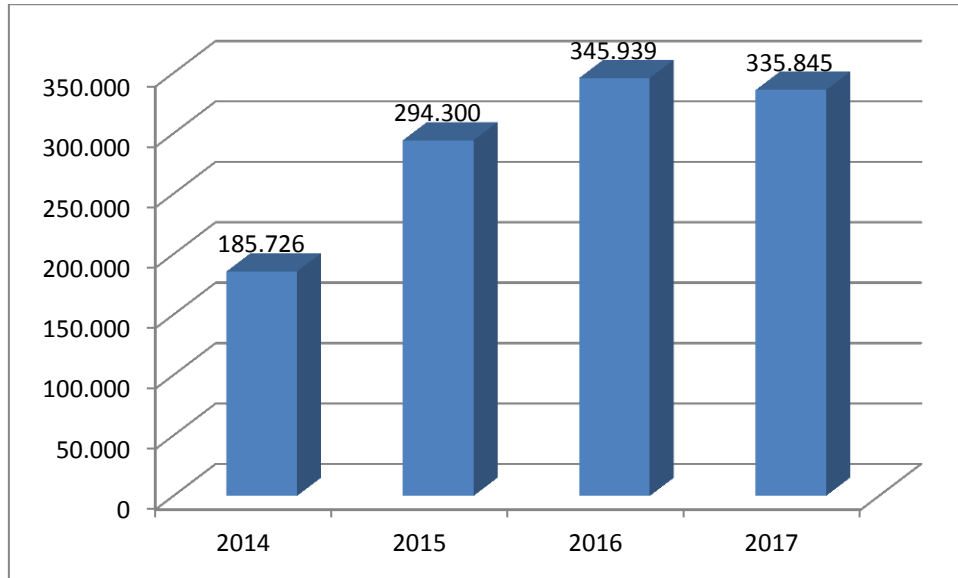
Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER

Çizelge C.37 – Adıyaman ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler (Atık Yönetim Uygulaması, 2018)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER						
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
1	100	335,845	-	-	-	-

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

Grafik C.14- Adıyaman ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg) (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Çizelge C.38 – Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2018 yılı)

2014	2015	2016	2017
185.726	294.300	345.939	335.845

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.39 - Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, 2018 yılı)

2014	2015	2016	2017
764	1251	1796	75

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR

Çizelge C.40 – Adıyaman ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis ¹	Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)	3,46		

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

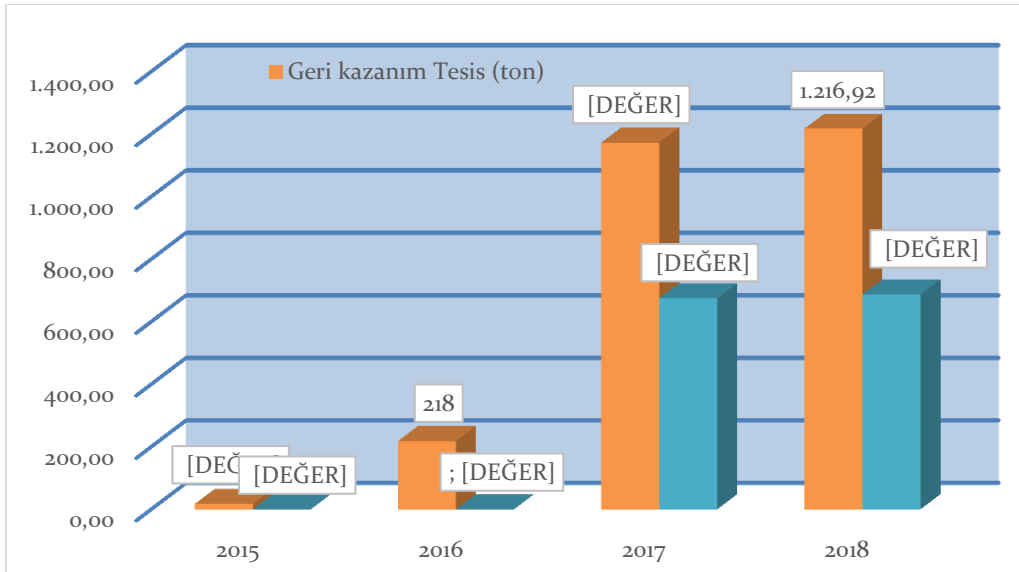
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)

Çizelge C.41 – Adıyaman ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1	120		-	-	1.216,92	-	-	1.216,92

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Grafik C.15 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (Ton/Yıl)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Çizelge C.42 – Yıllar itibariyle Adıyaman ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

	2014	2015	2016	2017	2018
Geri Kazanım Tesisi	0	17,08	218	1.172,65	1.216,92
Çimento Fabrikası	0	0	0	675,00	687,00

C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR

Çizelge C.43 - Adıyaman ilinde 2018 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Oluşturulan Teslim Sayısı	ÖTA Yerleri	ÖTA Depolama Sayısı	Geçici Alanı	ÖTA İşleme Tesisleri Sayısı	İşlenen Miktarı (ton)	ÖTA
		35 adet araç				140

C.11. TEHLİKESİZ ATIKLAR

Atık Yönetimi Uygulamasında 2018 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2017'yi içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Atık Kodu	Atık İşleme Yöntemi Kodu	Toplam
150101	R12	20
150102	R12	19
160103	R1	14800
160103	R12	12700
160103	R13	4800
160103	R3	400
160103	-	672
160605	R13	73
180109	D10	163
190805	R1	3000
190805	R12	11260
190805	-	10939
190812	-	750

Çizelge C.44 – Adıyaman ilinde 2017 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma, taşınma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri (Atık Yönetimi Uygulaması, 2019)

* İlde bulunan GFB/Lisanslı Atık İşleme Tesisleri'nin Atık Yönetim Uygulaması/Kütle Denge Raporları kullanılarak doldurulacaktır.

C.11.1 DEMİR VE ÇELİK SEKTÖRÜ VE CÜRUF ATIKLARI

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik" in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, "**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**" olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Not: İlimizde demir çelik sektörü bulunmamaktadır.

Çizelge C.45 – Adıyaman ilinde 2018 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
TOPLAM			

C.11.2 KÖMÜRLE ÇALIŞAN TERMİK SANTRALLER VE KÜL

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

Not: İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır

Çizelge C.46 – Adıyaman ilinde 2018 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

Termik Santralin Adı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
TOPLAM			

C.11.3 ATIKSU ARITMA TESİSİ ÇAMURLARI

İlimizde Atıksu Arıtma Tesisi faaliyete geçmiş olup, oluşan çamurdan elektrik enerjisi üretilmektedir

C.12. TIBBİ ATIKLAR

Çizelge C.47 – 2018 yılında Adıyaman ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Adıyaman	x		x		348,56		x		x	Gaziantep
Kahta	x		x		41,74		x		x	Gaziantep
Besni	x		x		21,33		x		x	Gaziantep
Gölbaşı	x		x		14,73		x		x	Gaziantep
Çelikhana	x		x		5,05		x		x	Gaziantep
Samsat	x		x		1,06		x		x	Gaziantep
Tut	x		x		0,79		x		x	Gaziantep
Gerger	x		x		1,71		x		x	Gaziantep
Sincik	x		x		1,66		x		x	Gaziantep

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı “adet” olarak belirtilecektir.

Çizelge C.48 - Adıyaman ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

	2014	2015	2016	2017	2018
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	328,40	355,68	427,64	436,63	461,852

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

C.13. MADEN ATIKLARI

Çizelge C.49 – Adıyaman ilinde 2018 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)		Zenginleştirme Atığı		
		Zenginleştirme Atığı	Pasa Atığı	Bertaraf Yöntemi	Karakterizasyonu	Tesis Sınıfı
Maden Zenginleştirme Tesisi yok.						

C.14. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Adıyaman ilinde bulunan Maden atık işleme tesisi bulunmamaktadır.

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	-
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık PİL ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	-
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla yükümlüdür. Yönetmelik eklerinde yapılan değişiklik neticesinde 19/7/2018 tarihinde BEKRA 3 devreye alınmıştır.

Adıyaman ilinde (2018) yılında, BEKRA 3 bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri Çizelge Ç.53’de yer almaktadır.

Çizelge Ç.50 – Adıyaman ilinde 2018 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	--
TOPLAM	2

Adıyaman ilinde (2018) yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA 3 bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları Çizelge Ç.54’de yer almaktadır.

Çizelge Ç.51 – Adıyaman ilinde 2018 yılında BEKRA 3 bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	0
Kapsam Dışı	17
TOPLAM	19

Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. FLORA

Biyolojik Çeşitlilik Envanter İhalesi yapılmış olup, 2018 de sonuçlandırılacaktır.

D.2. FAUNA

Biyolojik Çeşitlilik Envanter İhalesi yapılmış olup, 2018 de sonuçlandırılacaktır.

D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR

D.3.1. ORMANLAR

Adıyaman orman alanının Adıyaman yüzölçümüne oranı % 25 tir.

D.3.2. MİLLİ PARKLAR

Nemrut Dağı Milli Parkı; Adıyaman ili Kahta ilçesi sınırları içerisinde olup 1988 yılında milli park olarak ilan edilmiştir. 13.850 ha büyüklüğündedir.

D.4. ÇAYIR VE MERA

Not: Orman ve Su İşleri Bakanlığı III. Bölge Müdürlüğü Adıyaman Şube Müdürlüğünden konu ile ilgili bilgi istenmiş ancak cevap alınamamıştır.

D.5. SULAK ALANLAR

İlimizde Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında Gölbaşı İlçesinde Gölbaşı, Azaplı ve İnekli gölleri mevcuttur.

D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI

Gölbaşı Gölleri Tabiat Parkı 2008 yılında tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. 2080 ha büyüklüğündedir. Doğanlı Çınarı Tabiat Anıtı bulunmaktadır Adıyaman ili Çelikhan İlçesi, Doğanlı Köyü, Meydan tepe Mevkii'nde bulunan tahmini 550 yaşında olduğu sanılan çınar Adıyaman-Çelikhan karayolu üzerinde olup, Adıyaman'a 40 km. uzaklıktadır.

D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar: Orman ve Su İşleri Bakanlığı III. Bölge, Adıyaman Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ

Not: 09.01.2019 tarih ve E.178 sayılı yazımızla Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünden bilgi talep edilmiştir fakat herhangi bir bilgi alınamamıştır.

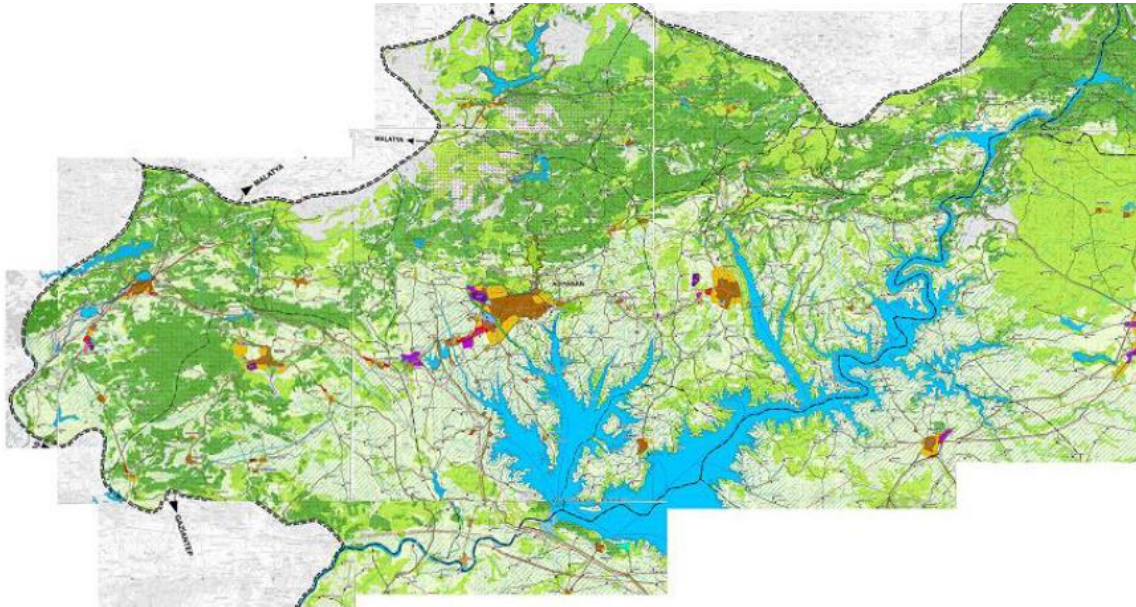
Çizelge E.52 – Adıyaman ilinde arazi kullanım sınıflandırması

(Corine, 2018)

Arazi Sınıfı	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							
	1990		2000		2006		2012	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	4.454,58	0,61	5.152,66	0,71	5.429,10	0,74	6.422,03	0,87
2) Tarımsal Alanlar	381.309,00	52,32	359.967,09	49,39	365.115,07	49,68	364.359,33	49,58
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	327.480,10	44,93	318.260,45	43,67	311.429,75	42,37	311.192,56	42,34
4) Sulak Alanlar	1.517,26	0,21	1.252,37	0,17	1.134,06	0,15	1.134,06	0,15
5) Su Yapıları	14.100,03	1,93	44.218,42	6,07	51.846,96	7,05	51.846,96	7,05
TOPLAM	728.860,97	100,00	728.850,99	100,00	734.954,94	100,00	734.954,94	100,00

E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA

E.2.1. ÇEVRE DÜZENİ PLANI

Harita E.C – Adıyaman ilinin Çevre Düzeni Planı

(Çevre ve Şehircilik İl Müd., 2018 yıl)

E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

30.10.2012 tarihinde onaylanan Adıyaman-Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, Plan Paftaları, Plan Hükümleri ve Plan Açıklama Raporunun 2. askı sonrası itiraz onayı; 644 sayılı KHK'nın 7. maddesi ve 11.11.2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca 28.02.2013 tarihinde yapılmıştır.

28.02.2013 tarihinde onaylanan Adıyaman-Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, Plan Paftaları, Plan Hükümleri ve Plan Açıklama Raporunun 3. askı sonrası itiraz onayı; 644 sayılı KHK'nın 7. maddesi ve 11.11.2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca 02.04.2014 tarihinde yapılmıştır.

02.04.2014 tarihinde onaylanmış olan Adıyaman-Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın L44, M40, M41, M45 ve PlanHükümleri-5 paftaları, askı sürecindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında 06.04.2015 tarihinde onaylanmıştır.

Kuzeybatısında Kahramanmaraş, Güneybatısında Gaziantep, Güneyinde Şanlıurfa, Doğuda Diyarbakır ve Kuzeyde Malatya illeri ile komşudur. Ekonomik ve sosyal açıdan ağırlıklı olarak Gaziantep ili ile etkileşim içindedir.

Kaynaklar Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü.

2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

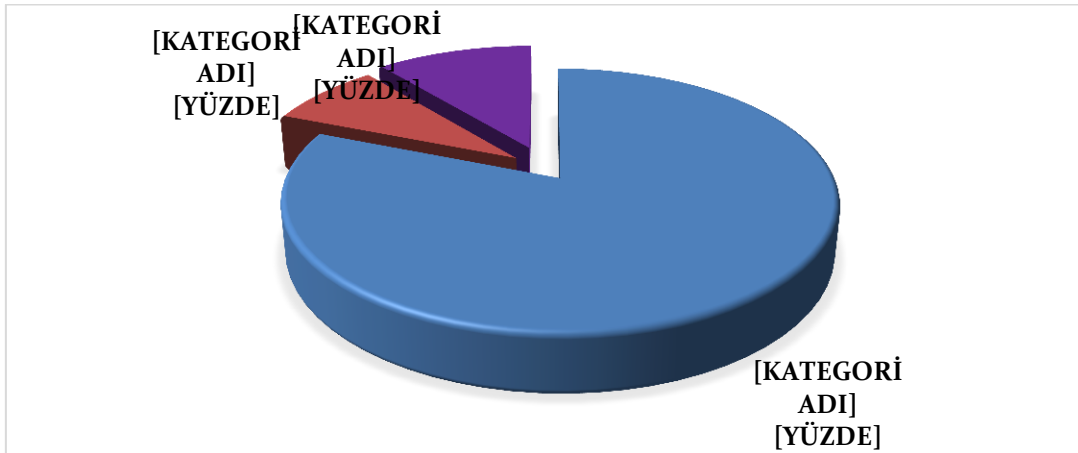
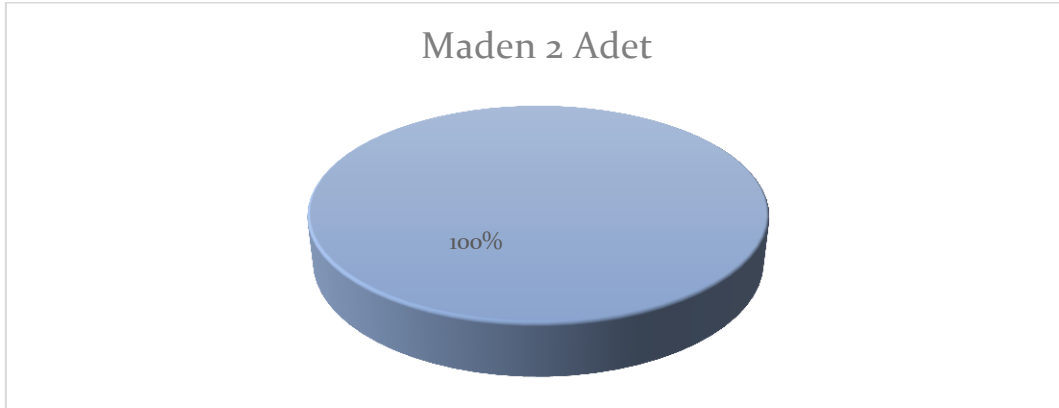
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ

Çizelge F.53 – Adıyaman İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2018 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müd., 2018 yılı)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	21	2	3					26
ÇED Gereklidir	2							2
ÇED Olumlu Kararı								

Grafik F.16 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Grafik F.17 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

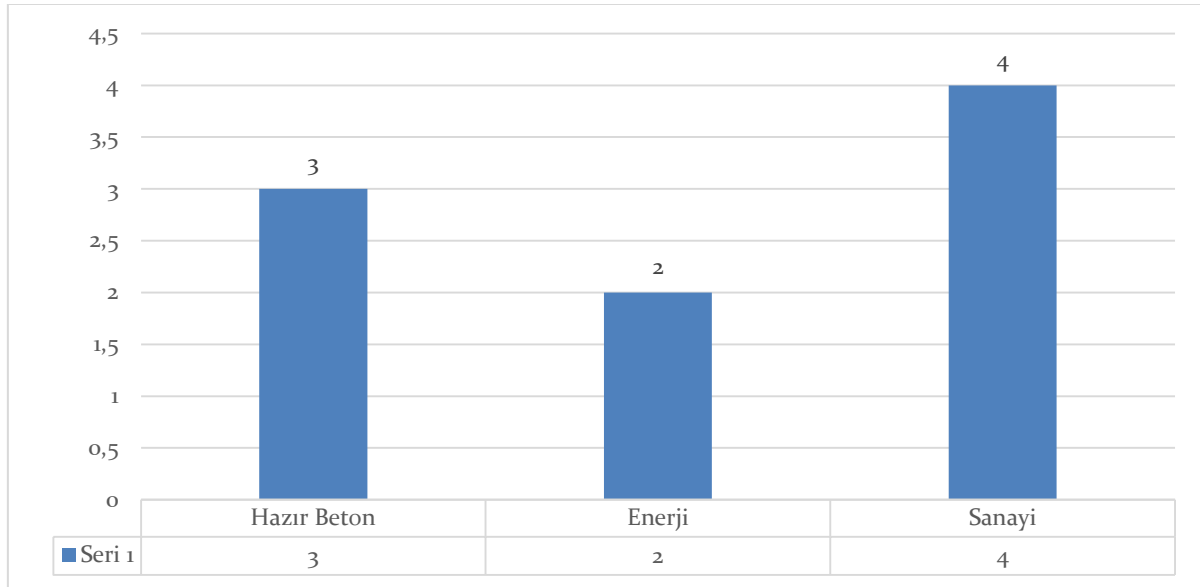
2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

Çizelge F.54 – Adıyaman ilinde 2018 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi sayıları (Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi		10	10
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi		9	9
TOPLAM		19	19

Grafik F.18 – Adıyaman ilinde 2018 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar

(ADIYAMAN Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2018 yılı)

e-ÇED Yazılımı

e-İzin Yazılımı

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ

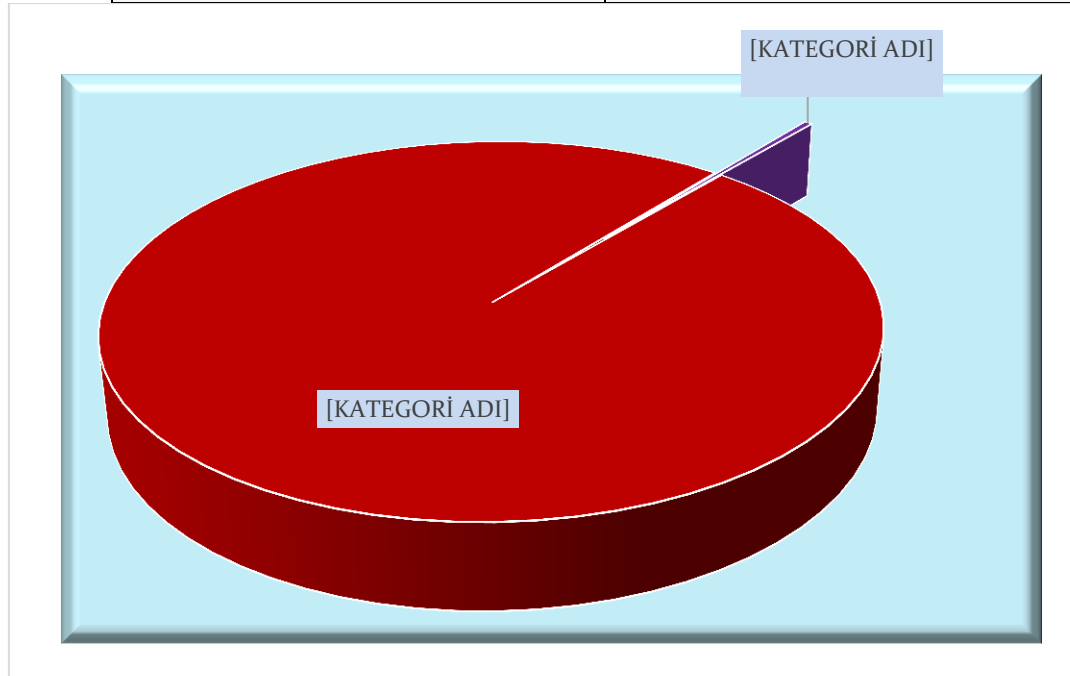
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge G.55 - Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	5
Plansız (ani+şikayet) denetimler	520
Genel toplam	525

Grafik G.19 – Adıyaman ilinde ÇŞİM tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı

(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

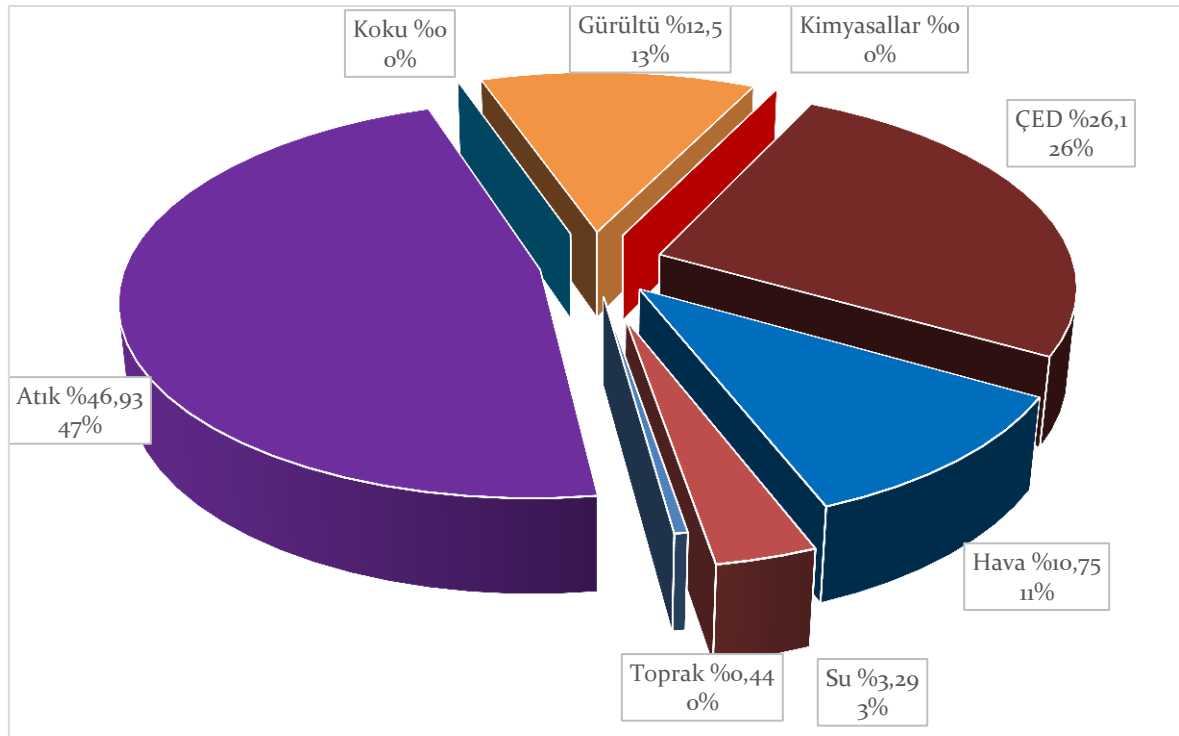
2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çizelge G.56 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	3	0	0	3	0	26	1	33
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	46	15	2	211	0	31	118	423
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	94	100	100	99	0	54	99	99

Grafik G.20 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı

(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

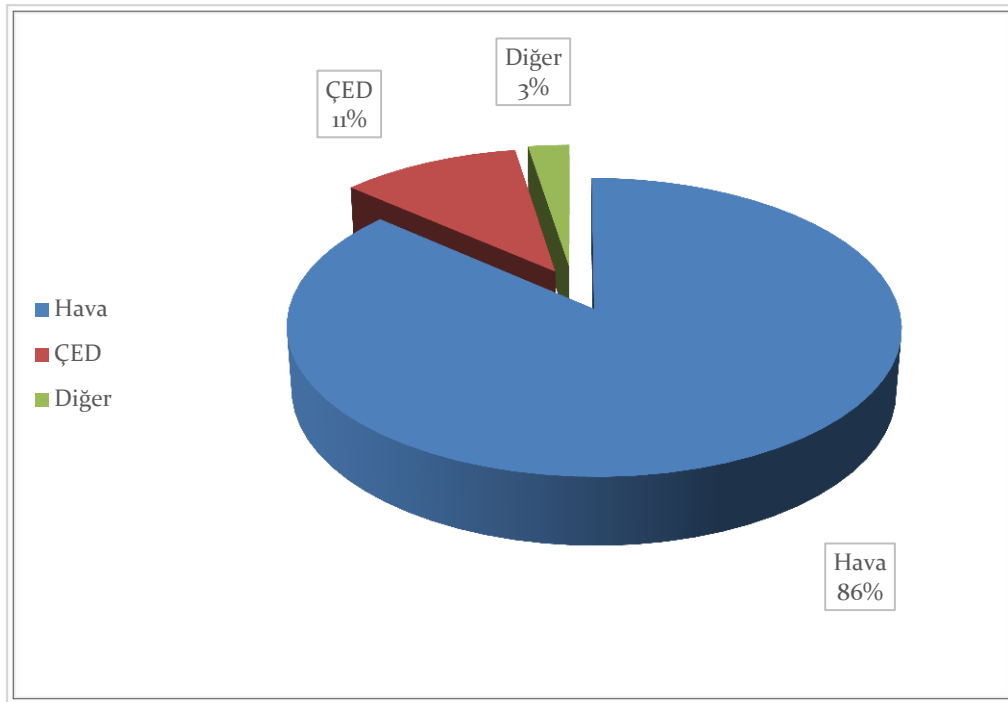
2018 YILI ADIYAMAN İL ÇEVRE DURUM RAPORU

G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR

Çizelge G.57 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	136.175,46						315.991	82.851	535.017,46
Uygulanan Ceza Sayısı	102						13	3	118

Grafik G.21 – Adıyaman ilinde 2018 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı

(Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018 yılı)

G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI

İlimizde 2019 yılında durdurma/kapatma kararı verilen herhangi bir tesis bulunmamaktadır.

G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kaynaklar

Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2018 YILI ÇEVRE HAFTASI KAPSAMINDA YAPILAN ETKİNLİKLER

İl Müdürlüğümüz ve Besni Belediye Başkanlığının katkılarıyla “ÇEVRE” konulu resim yarışması düzenlendi ayrıca İl Müdürlüğümüz tarafından stant açılarak çeşitli afiş, dergi, broşür dağıtımı yapıldı.

Gölbaşı İlçemizde 5-11 Haziran Dünya Çevre Haftası olması nedeniyle Çevre Yürüyüşü yapıldı, "Atık Materyallerden" Giysi Defilesi sergilendi. 5-11 Haziran Dünya Çevre Haftası olması nedeniyle düzenlenen etkinlikte, anasınıfı öğrencileri, geri dönüşümlü malzemelerden yapılan elbiselerle sahneye çıktı. Minik öğrencilerin sahneye çıktığı defilede, tamamı geri dönüşümlü ürünlerden yapılan 18 kostüm tanıtıldı. Öğrenciler poşet, gazete, kağıt, mavi kapak, yapraklar, düğmeler, koliler, plastik tabak, eski CD, torba ve tül perde gibi atık malzemelerden yaptıkları birbirinden ilginç 18 giysiyi bir defile ile sergiledi. Ayrıca bazı anasınıfı öğrencileri de ağaç, yaprak ve çiçek kostümleri ile sahne aldı.

Yine Çevre Haftası kapsamında Müdürlüğümüz katkılarıyla İlimiz Namık Kemal İlkokulu öğrencileri tarafından “Çevre ve Geri Dönüşüm” konulu tiyatro gösterisi düzenlendi.

2018 YILINDA MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE YAPILAN ÇEVRE ETKİNLİKLERİ

2018 yılında Müdürlüğümüzce ilimizde yer alan 15 tane Ana Okulu, İlk Okulu, Orta Okul ve Lisede çevre eğitimleri düzenlenmiştir.

Müdürlüğümüzce Adıyaman Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümüne ÇED eğitimi verilmiştir.

Kaynaklar

Adıyaman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2018 yılı